

ҒЫЛЫМИ ЖЕТЕКШІНІЦ

ПІКІРІ

Дипломдық жоба

(жұмыс түрінің атауы)

Тохан Абзал Ерланұлы

(білім алушының аты-жөні)

5B075200-«Инженерлік жүйелер және желілер»

(мамандық атауы және шифр)

Тақырып: Атырау қаласындағы 7 қабатты түрғын үйдің су және көріз жүйелерін жобалау

Тақырыбы, мазмұны және көлемі бойынша дипломдық жоба «Инженерлік жүйелер және желілер» мамандығына қойылатын талаптарға сәйкес жасалынған.

Бұл дипломдық жобаның тақырыбы бұғынгі таңда өзекті.

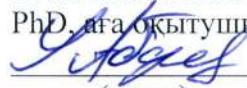
Жұмыс кіріспеден, үш тараудан, қорытындыдан және қосымшамалардан тұрады. Кіріспеде осы тақырыптың өзектілігін көрсетеді. Бірінші тарауда сумен қамту және көріз күбырларын кіргізу көрсетілген, содан кейін сумен жабдықтау және көріз жүйелерін жобалаудың аксонометриялық сұлбалары көрсетілген. Осыдан кейін сумен жабдықтауға, көрізге арналған гидравликалық есептеулер шығарылған.

Үшінші тарауда техникалық-экономикалық есептеулер берілген.

Жалпы жобаның мазмұны мен көлемі мамандықтың міндеті мен профиліне толық сәйкес келеді, орындаушының жеткілікті теориялық дайындығын сипаттайты, талаптарға сай келеді. Графикалық бөлім сапалы жасалған және түсіндірме жазбаның мазмұнын толық көрсетеді. Диплом (80%) бағаға лайықты және дипломант 5B075200 Инженерлік жүйелер және желілер бакалавр атағын беруге лайықты.

Ғылыми жетекші

PhD, аға оқытушы

(қолы)

Абдикерова У.Б.

«13» 05

2022 ж.

СЫН-ПІКІР

Дипломдық жоба
(жұмыс түрінің атапу)

Тохан Абзal Ерланулы
(білім алушының аты-жөні)

5B075200 “Инженерлік жүйелер және желілер”
(мамандық атапу және шифр)

Тақырыбы: “Атырау қаласындағы 7 қабатты тұрғын үйдің су және кәріз жүйелерін жобалау”

Орындалды:

- a) сызба материалдары 5 бет
б) түсініктемелік жазба 32 бет

ЖҰМЫС ҮШІН ЕСКЕРТПЕЛЕР

Дипломдық жоба кіріспеден, үш тараудан, қорытындыдан және қосымшамалардан тұрады. Кіріспеде осы тақырыптың өзектілігін көрсетеді. Бірінші тарауда сумен қамту және кәріз құбырларын кіргізу көрсетілген, содан кейін сумен жабдықтау және кәріз жүйелерін жобалаудың аксонометриялық сұлбалары көрсетілген. Осыдан кейін сумен жабдықтауға, кәрізге арналған гидравликалық есептеулер шығарылған. Дипломдық жобада келесідей ескертулдер жасалды:

- орфографиялық қателіктер;
- қурылыш монтаждау жұмысының сыйбасында.

Жұмысты бағалау

Студент Тохан А.Е. дипломдық жобаны жақсы (75 %) деңгейде орындаған. Тохан Абзal Ерланулы 5B075200 – «Инженерлік жүйелер және желілер» мамандығының техника және технология бакалавры дәрежесін беруге лайықты.

Сын-пікір беруші

ЖСШ “КазТехносервис-П” директоры, доктор PhD

Парманов Ү.С.

(көлік)

«24» 25

(аты-жөні)

2022 ж.

Протокол

о проверке на наличие неавторизованных заимствований (плагиата)

Автор: Тохан Абзал.

Соавтор (если имеется):

Тип работы: Дипломная работа

Название работы: Атырау қаласындағы 7 қабатты түрғын үйдің су және көріз жүйелерін жобалау.docx

Научный руководитель: Куляш Алимова

Коэффициент Подобия 1: 1

Коэффициент Подобия 2: 0.6

Микропробелы: 16

Знаки из здругих алфавитов: 7

Интервалы: 0

Белые Знаки: 0

После проверки Отчета Подобия было сделано следующее заключение:

- Заимствования, выявленные в работе, является законным и не является плагиатом. Уровень подобия не превышает допустимого предела. Таким образом работа независима и принимается.
- Заимствование не является плагиатом, но превышено пороговое значение уровня подобия. Таким образом работа возвращается на доработку.
- Выявлены заимствования и плагиат или преднамеренные текстовые искажения (манипуляции), как предполагаемые попытки укрытия плагиата, которые делают работу противоречащей требованиям приложения 5 приказа 595 МОН РК, закону об авторских и смежных правах РК, а также кодексу этики и процедурам. Таким образом работа не принимается.
- Обоснование:

Дата 24.05.2022.

проверяющий эксперт

**Университеттің жүйе администраторы мен Академиялық мәселелер департаменті
директорының ұқсастық есебіне талдау хаттамасы**

Жүйе администраторы мен Академиялық мәселелер департаментінің директоры көрсетілген еңбекке қатысты дайындалған Плагиаттың алдын алу және анықтау жүйесінің толық ұқсастық есебімен танысқанын мәлімдейді:

Автор: Тохан Абзал.

Тақырыбы: Атырау қаласындағы 7 қабатты тұрғын үйдің су және көріз жүйелерін жобалау.docx

Жетекшісі: Куляш Алимова

1-ұқсастық коэффициенті (30): 1

2-ұқсастық коэффициенті (5): 0.6

Дәйектсөз (35): 0.1

Әріптерді аудиторы: 7

Аралықтар: 0

Шағын кеңістіктер: 16

Ақ белгілер: 0

Ұқсастық есебін талдай отырып, Жүйе администраторы мен Академиялық мәселелер департаментінің директоры келесі шешімдерді мәлімдейді :

Фылыми еңбекте табылған ұқсастықтар плагиат болып есептелмейді. Осыған байланысты жұмыс өз бетінше жазылған болып санала отырып, қорғауға жіберіледі.

Осы жұмыстағы ұқсастықтар плагиат болып есептелмейді, бірақ олардың шамадан тыс көптігі еңбектің құндылығына және автордың ғылыми жұмысты өзі жазғанына қатысты күмән тудырады. Осыған байланысты ұқсастықтарды шектеу мақсатында жұмыс қайта өндеуге жіберілсін.

Еңбекте анықталған ұқсастықтар жосықсыз және плагиаттың белгілері болып саналады немесе мәтіндері қасақана бүрмаланып плагиат белгілері жасырылған. Осыған байланысты жұмыс қорғауға жіберілмейді.

Негіздеме:

Күні

Ден 24.05.2022.

Кафедра менгерушісі

*Алишов
ЖМ*

Протокол

о проверке на наличие неавторизованных заимствований (плагиата)

Автор: Тохан Абзал.

Соавтор (если имеется):

Тип работы: Дипломная работа

Название работы: Атырау қаласындағы 7 қабатты тұрғын үйдің су және көріз жүйелерін жобалау.docx

Научный руководитель: Куляш Алимова

Коэффициент Подобия 1: 1

Коэффициент Подобия 2: 0.6

Микропробелы: 16

Знаки из других алфавитов: 7

Интервалы: 0

Белые Знаки: 0

После проверки Отчета Подобия было сделано следующее заключение:

- Заимствования, выявленные в работе, является законным и не является plagiatом. Уровень подобия не превышает допустимого предела. Таким образом работа независима и принимается.
- Заимствование не является plagiatом, но превышено пороговое значение уровня подобия. Таким образом работа возвращается на доработку.
- Выявлены заимствования и plagiat или преднамеренные текстовые искажения (манипуляции), как предполагаемые попытки укрытия plagiatата, которые делают работу противоречащей требованиям приложения 5 приказа 595 МОН РК, закону об авторских и смежных правах РК, а также кодексу этики и процедурам. Таким образом работа не принимается.
- Обоснование:

Дата 24.05.2022.

Заведующий кафедрой

Алимова
Куль

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ БІЛІМ ЖӘНЕ ФЫЛЫМ МИНИСТРЛІГІ

Қ.И. Сәтбаев атындағы Қазақ ұлттық техникалық зерттеу университеті

Т.Қ. Бәсенов атындағы Сәулет және құрылым институты

Инженерлік жүйелер және желілер кафедрасы

Тохан Абзал Ерланулы

Атырау қаласындағы 7 қабатты тұрғын үйдің су және көріз жүйелерін жобалау

Дипломдық жобаға
ТҮСІНІКТЕМЕЛІК ЖАЗБА

5B075200 – «Инженерлік жүйелер және желілер»

Алматы 2022

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ БІЛДІМ ЖӘНЕ ҒЫЛЫМ МИНИСТРЛІГІ

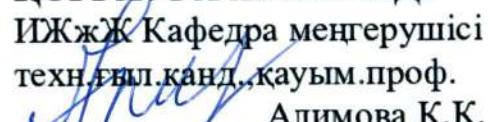
Қ.И. Сәтбаев атындағы Қазақ ұлттық техникалық зерттеу университеті

Т.Қ. Бәсенов атындағы Сәулет және құрылым институты

Инженерлік жүйелер және желілер кафедрасы

ҚОРГАУҒА ЖІБЕРІЛДІ

ИДЖЖ Кафедра менгерушісі
техн.нап. канд., қауым. проф.

Алимова К.К.
«13» 05 2022 ж.

**Дипломдық жобаға
ТҮСІНІКТЕМЕЛІК ЖАЗБА**

Тақырыбы: “ Атырау қаласындағы 7 қабатты тұрғын үйдің су және көріз
жүйелерін жобалау ”

Мамандығы 5B075200 – «Инженерлік жүйелер және желілер»

Орындаған

Тохан А.Е.

Пікір беруші
ЖСШ “КазТехноСервис-П” директоры

Парманов Ү.С.

«13» 05 2022 ж.

Жетекші
доктор PhD., аға оқытушы

 Абдикерова У.Б.

«13» 05 2022 ж.

Алматы 2022

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ БІЛІМ ЖӘНЕ ФЫЛЫМ МИНИСТРЛІГІ

К.И. Сәтбаев атындағы Қазақ ұлттық техникалық зерттеу университеті

Т.Қ. Бәсенов атындағы Сәулет және құрылым институты

Инженерлік жүйелер және желілер кафедрасы

5B075200 – «Инженерлік жүйелер және желілер»

БЕКІТЕМІН

Кафедра мейгерушісі
техникум канд., қауым.проф.
Алима К.К. Алимова
«24 » 01 2022ж.

**Дипломдық жоба орындауға
ТАПСЫРМА**

Білім алушы Toхан Абзal Ерланұлы

Тақырыбы: Атырау қаласындағы 7 қабатты тұрғын үйдің су және кәріз жүйелерін жобалау

Университет басшылығының 2021 жылғы «24» желтоқсан №489 – П/Ө бүйрекімен бекітілген

Аяқталған жұмысты тапсыру мерзімі 2022 жылғы «30» сәуір

Дипломдық жобаның бастанқы берілістері: Атырау қаласындағы 7 қабатты тұрғын үйдің су және кәріз жүйелерін жобалау

Дипломдық жобада қарастырылатын мәселелер тізімі

a) Негізгі бөлім;

b) Құрылым жинақтау жұмыстарының технологиясы;

v) Экономика бөлімі.

Сызба материалдар тізімі (міндетті сыйбалар дәл көрсетілуі тиіс)

1) Типтік қабат жоспары; 2) Жертөле жоспары; 3) Салқын және ыстық су жүйесінің аксонометриялық сұлбасы; 4) Өрт құрылғысы аксонометриялық сұлбасы; 5) Кәріз жүйесінің аксонометриялық сұлбасы; 6) Технологиялық карта.

Ұсынылатын негізгі әдебиет 10 атапудан

Дипломдық жобаны дайындау
КЕСТЕСІ

Бөлімдер атауы, қарастырылатын мәселелер тізімі	Жетекші мен кеңесшілерге көрсету мерзімдері	Ескерту
Негізгі бөлімі	08.02.2022-08.03.2022	орындаулға
Құрылым жинақтау жұмыстарының технологиясы	09.03.2022-09.04.2022	орындаулға
Экономика бөлімі	10.04.2022-14.04.2022	орындаулға орындаулға

Дипломдық жоба бөлімдерінің кеңесшілері мен норма
бақылаушының аяқталған жобаға қойған
қолтаңбалары

Бөлімдер атауы	Кеңесшілер, аты, әкесінің аты, тегі (ғылыми дәрежесі, атағы)	Кол қойылған күн	Қолы
Құрылым жинақтау жұмыстарының технологиясы	И.З. Кашкинбаев техн. ғыл. д-ры, профессор	09.04.2022 	
Экономика бөлімі	У.Б.Абдикерова PhD, аға оқытушы	14.04.2022 	
Норма бақылау	А.Н. Хойшиев техн. ғыл. канд., қауым. проф.	30.05.2022 	

Жетекші

Абдикерова У.Б.

Тапсырманы орындауға алған білім алушы Тохан А.Е.

Күні

«24 » 01

2022 ж.

АНДАТПА

Дипломдық жобамның негізгі мақсаты Атырау қаласындағы 7 қабатты тұрғын үйді сүмен жабдықтау және көріз жүйелерін жобалау.

Дипломдық жобамның негізгі бөлімінде тұрғын үйдің салқын, ыстық сүйенің және ішкі, сыртқы және аулалық көріз жүйелерінің гидравликалық есептері шығарылды. Гидравликалық есептеулер кезінде құбырлардың диаметрі мен құбыр бойындағы судың жылдамдықтары анықталды. Жобалық шешімдерді техникалық-экономикалық бағалау бөлімінде жиынтық дисконтирован шығындар әдісі бойынша салқын су мен ыстық су құбырларының және ішкі көріз жүйелерінің, аулалық көріз желісі үшін құбыр материалын таңдау жүргізіліп, техникалық-экономикалық бағалау нәтижесінде барлығы қанша ақша жұмсалатыны туралы мәселелер қаралды.

АННОТАЦИЯ

Основной целью моего дипломного проекта является проектирование систем водоснабжения и канализации для 7-ми этажных жилых домов в г. Атырау.

В дипломном проекте в основной части представлены гидравлические расчеты систем внутреннего холодного, горячего водоснабжения и внутренней, наружной и дворовой канализации жилого дома. В ходе гидравлических расчетов были определены диаметр труб и скорости воды по трубопроводу. Кроме того, в разделе технико-экономическая оценка проектных решений по методу суммарных дисконтированных затрат проведен выбор трубного материала для трубопроводов холодной и горячей воды и систем внутренней канализации, дворовой канализационной сети, решен вопрос о том, сколько всего денег ушло в результате технико-экономической оценки.

ABSTRACT

The main purpose of the diploma project is the design of internal water supply and sewerage systems of a 7-storey residential building in Atyrau.

The main part of the diploma project presents hydraulic calculations of the systems of internal cold, hot water supply and internal, external and yard sewerage of a residential building. During the hydraulic calculations, the diameter of the pipes and the water velocity through the pipeline were determined. In addition, in the section technical and economic evaluation of design solutions using the method of total discounted costs, the selection of pipe material for cold and hot water pipelines and internal sewerage systems, yard sewer network was carried out, the question of how much money was spent as a result of the technical and economic evaluation was resolved.

МАЗМҰНЫ

КІРІСПЕ	7
1 Негізгі бөлім	8
1.1 Атырау қаласы туралы мағлұмат	8
1.2 Ішкі су құбыры желісін есептеу	8
1.3 Су есептегіш түрін анықтау	11
1.4 Салқын судың гидравликалық есебі	13
1.5 Ішкі ыстық судың гидравликалық есебі	15
1.6 Ішкі ыстық сумен қамту жүйесінің шығындары	15
1.7 Бөлінетін жылу мөлшерін анықтау	17
1.8 Ішкі кәріз жүйесі	18
1.9 Ішкі кәріз желісін төсөу ережелері	19
1.10 Ішкі кәріз желісін есептеу	20
1.11 Аулалық су бұру желісін есептеу және құрастыру	21
2 Құрылымыстырылған жұмыстардың технологиясы	22
2.1 Құрылымы объектісінің сипаттамасы	23
2.2 Санитарлы – техникалық жабдықтарды орнату	23
2.3 Күнтізбелік жоспар және жұмысшылардың қозғалыс графигі	24
3 Экономикалық бөлім	26
3.1 Капиталды қаржыландыру есептеулері	26
ҚОРЫТЫНДЫ	29
ПАЙДАЛАНЫЛҒАН ӘДЕБИЕТТЕР ТІЗІМІ	30
ҚОСЫМШАЛАР	31

КІРІСПЕ

Біздің осы жиырма бірінші ғасырдағы тұрғын үйлерге, ғимараттарға жүргізілетін негізгі жүйелер: көріз жүйесі, сұық және ыстық сумен жабдықтау жүйесі, суағарлармен жабдықтау болып саналады. Бұл жүйелер біздің күнделікті өмірімізге өте қажет. Су құбыры халықты және қасіпорындарды сумен қамтамасыз етсе, көріз жүйесі сол судың қалдықтарын тиісті орынға дейін құбыр арқылы жеткізіп тасталынады.

Су мен ыстық су және көріз жүйесі тұрғын үйлердің басты орнату жүйелері болып табылады. Өйткені қазір жиырма бірінші ғасырда су жүйелері мен көріз жүйесінің орнатудың сан алуан тұрлери бар. Сумен жабдықтауда ең қарапайым, ең арзаның қала тұрғындарына қамтамасыз ету. Тұтынушыларға суды тоқтатпай, еш қыындықсыз жеткізу болып табылады. Тұрғындарды таза сумен қамтамасыз ету басты мәселе. Себебі тұтынушыларға берілетін су арқылы сан алуан аурулар таралуы мүмкін. Тұтынушыларға сұлың тазалығы және үздіксіз келуі өте маңызды.

Қазіргі уақытта он бес, жиырма қабатты ғимараттар салынады да, судың қысымы соңғы қабаттарға бәсендей түседі, сол үшін құбырларды және олардың диаметрін аса сақтықпен таңдаған дұрыс. Құрылыш жұмыстары кезінде көріз жүйесін жүргізгенде аса мән беру, жағымсыз іс шығуға жол бермеу.

Жұмыс барысында құбырлардың шіруінен сақтау жұмыстарын жүргізу жәнеде құбырларға зақым (құбырдың тесілуі, каррозия) пайда болуынан алдын алу.

Сумен жабдықтау және көріз жүйелерін жабдықтап құрылыш аяқталғаннан кейін құбырлардың каррозияға ұшырамауы үшін оларға ауқымды іс-шаралар өткізіліп тұру көзделеді. Іс-шаралар кезінде айтылатын мәселелер санитарлық аймақтардың құрылышы, жертөледегі санитарлық заттардың істен шықпауын қадағалау. Жобаланып отырған Атырау қаласындағы жеті қабаттық тұрғын үйдің су құбырын жүргізу және көріз жүйесін орнату болып табылады. Қалада қазірге сәтте «Атырау Су Арнасы» қаланы сумен қамтып отыр. Ол 2006 жылы құрылды. Бүгінгі таңда Атырау қаласының сумен жабдықтау және су бұру жүйелері қаланы және қала маңайындағы поселкелер мен Мақат ауданының 250 мыңдан астам халқына қызмет көрсетеді.

1 Негізгі бөлім

1.1 Атырау қаласы туралы мағлұмат

Атырау қаласы - Атырау облысының орталығы болып саналады. Қала Жайық өзенінің бойында орналасп жатыр. Қаланың негізі 1640 жылы қаланған. Қазіргі кезде тұрғындар саны 270 882 адам. «Атырау» - сөзі көбінесе үлкен айдынды немесе теңіздің салларға бөлініп, тармақтарға бөлініп, шығанақтар мен саға, мүйістер пайда болатын жағаға жатады. Каспий теңізінің солтүстік-шығыс жағалауын және теңіздің өзін қоса жергілікті халық күні бүгінге дейін атырау деп атайды екен.

Гимаратты сүйк сумен жабдықтау жүйесін біз ішкі су құбыры деп атайды. Ол дегеніміз кіріс (бір немесе бірнеше) және су өлшегіш торап (бір немесе бірнеше), желіден тұратын магистральдар, су құбырының тарату желісі. Тағы айта кететін жайт, кейбір жағдайларда олардың құрамына кіретін келесі қондырғылар реттегіш сыйымдылықтар, өрт сөндіруге арналған қондырғылар.

Су өлшегіш торап дегеніміз - бұл су есептегішті және манометрді, сұзгіні, тиек арматурасын қамтитын құрылғылар кешені деп айтуға болады. Су өлшеуіш торабы тұтынатын суды есепке алуға арналады.

Пластиналық жылу алмастырғыш - пакетке тартылған болат, мыс, графит, титан гофрленген пластиналар арқылы жылуды ыстық жылу тасымалдаушыдан сүйк (жылтылатын) ортаға беру жүзеге асырылатын құрылғы. Үстық және сүйк қабаттар бір-бірімен қылышады

1.2 Ішкі су құбыры желісін есептеу

Ішкі су құбырының желісін есептеу негізгі мақсаты - гидравликалық су құбыры желісін есептеп, ең тиімді құбыр диаметрлерін таңдау болып табылады және су есептік шығындарын өткізу түру үшін қажетті қысымды анықтау. Есептеу келесі жолмен жүзеге асырылады. Жобаланып отырған жүйеде судың есептеліп қойған шығындарын алдын-ала анықтаймыз.

Судың есептік тәуліктік шығыны ($\text{m}^3/\text{тәул}$) ең жоғары су тұтынуды мынадай формула бойынша анықтайды:

$$Q_{p.cym}^{tot} = \frac{q_u^{tot} \cdot U}{1000}, \quad (1.1)$$

Мұндағы q_u^{tot} - бір тәулікте ең көп қолданатын су шығыны, л;
 U - су қолданатын адам саны.

Орталықтандырылған ыстық кезінде пәтерлік үлгідегі тұрғын үйлер үшін ұзындығы 1500-ден 1700 мм-ге дейінгі ванналармен жабдықталған сумен

жабдықтау душтары үшін [ҚН-ның 3-ші қосымшасынан] $q_u^{tot}=300$ л/күн деп қабылданды.

Су қолданатын адам санын келесі формула бойынша анықтауға болады:

$$U = u \cdot n_{KB} \cdot n_{ET}, \quad (1.2)$$

мұндағы u – бір пәтерге орташа қоныстану адам саны, адам/пәтер;

n_{KB} - қабат бойынша пәтер саны;

n_{ET} - қабат саны.

Бір күнге алғандағы жалпы орташа сағаттық судың шығыны, q_T^{tot} , м³/сағ;

$$q_T^{tot} = \frac{q_u^{tot} \cdot U}{1000 \cdot T}, \quad (1.3)$$

мұндағы T – белгілі бір есептегінетін уақыт м³/сағ;

Жалпы көп тұтынатын сағаттық судың шығыны q_{hr}^{tot} , м³/сағ;

$$q_{hr}^{tot} = 0.005 \cdot q_{0,hr}^{tot} \cdot \alpha_{hr}, \quad (1.4)$$

мұндағы q^{tot} - жалпы су шығыны, л/сағ, санитарлық құрал бойынша, ҚН-ның 3-ші қосымшасы бойынша $q_{hr}^{tot}=300$ деп есепке алынды;

α_{hr} - коэффициент 1-ші қосымша бойынша $N \cdot P_{hr}$ көбейтіндісін арқылы (N -жалпы құралдар саны, қабаттар саны бойынша алынады, P_{hr} – қолданылып жатқан құралдардың қолдану ықтималдылығы) алынатын көрсеткіш.

$$N = n_{np} \cdot n_{KB} \cdot n_{ET}, \quad (1.5)$$

мұндағы n_{np} - бір пәтерде орналасқан құрал саны;

n_{KB} - қабат бойынша пәтер саны;

n_{ET} - қабат саны.

Санитарлық құралдардың қолдану ықтималдылығын келесі формула бойынша анықтауға болады, P_{hr} :

$$P_{hr} = \frac{3600 \cdot P^{tot} \cdot q_o^{tot}}{q_{0,hr}^{tot}}, \quad (1.6)$$

мұндағы q_o^{tot} - бір құрал бойынша секундтық жалпы шығыны, л/с, ҚН-ның 3-ші қосымшасы бойынша есепке 0,3 деп қабылданды;

P^{tot} - жалпы құралдардың қолдану ықтималдылығы.

Гимаратта бірдей су тұтынушылардың жалпы құралдарды қолдану ықтималдылығы, P^{tot} ;

$$P^{tot} = \frac{q_{hr,u}^{tot} \cdot U}{q_0^{tot} \cdot N \cdot 3600}, \quad (1.7)$$

мұндағы $q_{hr,u}^{tot}$ - жалпы су шығынының нормасы, л, су тұтынушылардың ең көп дегендегі су тұтынуы, ҚН-ның З-ші қосымшасы бойынша жалпы су шығынының нормасы есепке 15,6 деп қабылданды.

Қолданылып жатқан құралдардың жалпы секундтық шығыны, q^{tot} ;

$$q^{tot} = 5 \cdot q_0^{tot} \cdot \alpha, \quad (1.8)$$

мұндағы α – кооэффициент, 1 - ші қосымша бойынша $N \cdot P_{hr}$ – нің көбейтіндісінің мәні бойынша анықталады;

Ішкі су құбыры желісін есептеуге керекті негізгі мәліметтер:

Атырау қаласы

Қабаттар саны – 7; ($n_{\text{ЭТ}}=7$)

Пәтер саны – 6; ($n_{\text{КВ}} = 6$)

Әр пәтерге орташа адамдар саны – 3,5; ($u=3,5$)

Бір пәтерде орналасқан құрал саны – 4, ($n_{\text{пр}} = 4$)

Су қолданатын адам санын келесі формула бойынша анықтауға болады:

$$U = u \cdot n_{\text{ЭТ}} \cdot n_{\text{КВ}} = 3,5 \cdot 6 \cdot 7 = 147 \text{ (адам).}$$

N -жалпы құралдар саны келесі формула бойынша анықтауға болады:

$$N = n_{\text{пр}} \cdot n_{\text{КВ}} \cdot n_{\text{ЭТ}} = 4 \cdot 6 \cdot 7 = 168 \text{ (құрал).}$$

Судың есептік тәуліктік шығыны ($\text{м}^3/\text{тәул}$) ең жоғары су тұтынуды мынадай формула бойынша анықтайды:

$$Q_{p.cym}^{tot} = \frac{300 \cdot 147}{1000} = 44.1 \text{ м}^3/\text{тәул.}$$

Бір күнге алғандағы жалпы орташа сағаттық судың шығыны, q_T^{tot} , $\text{м}^3/\text{сағ}$;

$$q_T^{tot} = \frac{300 \cdot 147}{1000 \cdot 24} = 1.8375 \text{ м}^3/\text{саf}.$$

Гимаратта бірдей су тұтынушылардың жалпы құралдарды қолдану ықтималдылығы, P^{tot} ;

$$P^{tot} = \frac{15.6 \cdot 126}{0.3 \cdot 168 \cdot 3600} = 0.01083.$$

Санитарлы-техникалық құралдардың қолдану ықтималдылығы, P_{hr} ;

$$P_{hr} = \frac{3600 \cdot 0.01083 \cdot 0.3}{300} = 0.038988,$$

$$N \cdot P_{hr} = 168 \cdot 0.038988 = 6.55 \rightarrow \alpha_{hr} = 3.069.$$

Енді жалпы көп тұтынатын сағаттық салқын судың шығынын анықтаймыз, q_{hr}^{tot} $\text{м}^3/\text{саf}$;

$$q_{hr}^{tot} = 0.005 \cdot 300 \cdot 3.069 = 4.6035 \text{ м}^3/\text{саf}.$$

1-ші қосымша бойынша α - нің мәні

$$N \cdot P_{hr} = 168 \cdot 0.01083 = 1.82 \rightarrow \alpha_{hr} = 1.3588,$$

$$q^{tot} = 5 \cdot 0.3 \cdot 1.3588 = 2.0382 \text{ л/c.}$$

Есептелініп алғын жылдамдығынан кейін, су есептегіштің түрін таңдау аламыз. Су есептегіш қабырғаға жақын жерде орналасады және су есептегіш ыстық су мен салқын су үшін қажет.

1.3 Су есептегіш түрін анықтау

Су есептегішті таңдау үшін ең алдымен, бір күннің ішінде ең көп қолданылатын жаплы сағаттық су шығыны, q_T^{tot} , ($\text{м}^3/\text{саf}$), жаплы көп тұтынатын сағаттық су шығыны, q_{hr}^{tot} ($\text{м}^3/\text{саf}$) және бір күннің ішінде ең көп қолданылатын су шығыны керек $Q_{p, \text{сүт}}^{tot}$ ($\text{м}^3/\text{тәул}$) болады.

1.1 Кесте - Су есептегішке керек шамалар

Есептеуге керекті негізі параметрлер	Есептелініп алғынған шамалар
Бір күннің ішінде ең көп қолданылатын жаплы сағаттық су шығыны, q_T^{tot} м ³ /сағ	1,575
Жаплы көп тұтынатын сағаттық су шығыны, q_{hr}^{tot} м ³ /сағ	4,6035
Бір күннің ішінде ең көп қолданылатын су шығыны керек, $Q_{p.cyt}^{tot}$ м ³ /тәул	37.8

Су есептегіштегі арынның жоғалуы $h_{арын}$, м

$$h_{арын} = S \cdot q^2, \quad (1.9)$$

мұндағы S – есептегіштің гидравликалық кедергісі, 2-ші қосымша бойынша қабылданды;

q - су есептегіш арқылы ағын өтетін су шығыны, л/с, (есеп бойынша $q = q^{tot}=2.0382$ л/с)

Арынның жоғалуы қалақшалы су есептегіштерде сұық суда 5 метрден аспауы керек. Сонымен қатар, мүмкіндігінше, арынның жоғалуы кезінде есептік су шығынды өткізерде, кемінде 0,3 метрден жоғары болғаны дұрыс.

1.2 Кесте - Есептегіштің номиналды диаметрлері

Есептегіштің шартты диаметрі, мм	32	40
Ең көп дегендегі су шығыны, м ³ /сағ	10	6
Ең көп дегендегі судың жалпы көлем шығыны, м ³	140	230
Гидравликалық кедергісі, м/(м ⁶ /сағ ²)	1,3	0,5

Есептегіштің номиналды диаметрі 32 болғанда, гидравликалық кедергісі $S=1.3$ м/(м⁶/сағ²), су есептегіштегі арынның жоғалуы:

$$h_{арын} = 1.3 \cdot 2.0283^2 = 5.345 \text{ м.}$$

Таңдап алынған су есептегіш орнатуға жарамсыз. Себебі $h_{арын}$ кіші 5 м болғандықтан басқа су есептегішті таңдаған дұрыс.

Есептегіштің номиналды диаметрі 40 болғанда, гидравликалық кедергісі $S = 0.5 \text{ м}^6/(\text{сағ}^2)$, су есептегіштегі арынның жоғалуы:

$$h_{арын} = 0.5 \cdot 2.0283^2 = 2.077 \text{ м.}$$

Таңдап алынған су есептегіштің атауы ВК-40. ВК-40 су есептегіші $h_{арын}$ кіші 5м шарты орындалып отыр және осы су есептегіш жарамды.

1.4 Салқын судың гидравликалық есебі

Салқын судың гидравликалық есебінің негізгі шарты, ол қолданылатын құбырдың диаметрі мен оның жылдамдығын анықтау болып табылады.

Ғимаратта бірдей су тұтынушылардың салқын су құралдарын қолдану ықтималдылығы:

$$P^c = \frac{q_{hr.u}^c \cdot U}{q_o^c \cdot N \cdot 3600}, \quad (1.10)$$

мұндағы $q_{hr.u}^c$ – салқын су шығынының нормасы, л, су тұтынушылардың ең көп дегендегі су тұтынуы, ҚН-нің 3-ші қосымшасы бойынша салқын су шығынының нормасы есепке 5,6 деп қабылданды;

q_o^c – салқын су шығыны, л/с, бір санитарлы-техникалық құрал үшін ($q_o^c=0,2$) деп қабылданды.

$$P^c = \frac{5.6 \cdot 126}{0.2 \cdot 168 \cdot 3600} = 0.00583.$$

Су тұтынушалардың салқын су құралдарын қолдану ықтималдылығын анықтағаннан кейін, жалпы салқын су шығынын анықтаймыз:

$$q^c = 5 \cdot q_o^c \cdot \alpha, \quad (1.11)$$

мұндағы: q^c - бір құрал үшін секундтық жалпы шығыны, л/с, ҚН-нің 3-ші қосымшасы бойынша есепке 0,2 деп қабылданды;

1-ші қосымша бойынша α -нің мәні $N \cdot P^c$ – нің көбейтіндісінің мәні бойынша анықталады:

$$N \cdot P^c = 0.00583 \cdot 168 = 0.98 \rightarrow \alpha = 0.959,$$

$$q^c = 5 \cdot 0.2 \cdot 0.959 = 0.959.$$

Салқын судың гидравликалық есебін шығару барысында судың жылдамдығы 1,6 м/с-тан аспауы керек. Бұндай жылдамдықтан аспау себебі, олар үнемді болып келеді. Ал өте үнемді болуы үшін жылдамдығы 0,9-1,2 м/с болғаны дұрыс. Салқын судың гидравликалық есебінде әрбір участкеге құбыр диаметрі мен жылдамдығы Шевелеев кестесі (бағдарламасы) бойынша анықталды.

Әрбір участкенің арын жоғалтуы мынадай формуламен анықталады:

$$h_l = i \cdot l, \quad (1.12)$$

мұндағы l – есептелініп жатқан участкенің ұзындығы.

Салқын судың гидравликалық есебі А.1 Кестесінде көрсетілген.

Гидравликалық есепті шығарып болғаннан кейін, арынның бойында жоғалатын қарсылықты анықтау қажет.

$$H_{mp} = H_p + h_{bb} + h_{vod} + 1,3 \sum h_l + H_e, \quad (1.13)$$

мұндағы H_{tp} – арын биіктігі, керекті арынның нормативті шығыны;

h_{bb} – енгізу аймағындағы арынның оғалуы;

h_{vod} – есептегіште арынның жоғалуы;

1,3 – коэффициент, жергілікті арын жоғалуын ескере отырып санитарлы-техникалық құралдарға арналған кедергі жоғалуының 30 пайыз мөлшерінде қабылданады;

$\sum h_l$ – барлық анықталған участкенің аймақтың арынның жоғалуы;

H_e – салқын суды беретін арынның геометриялық биіктігі;

$$H_e = H_{om} \cdot (n_{om} - 1) + (V_1 - V_0) + l_{B-1}, \quad (1.14)$$

мұндағы H_{om} – әр қабаттың биіктігі;

n_{om} – бір қабаттағы пәтерлер саны;

$V_1 - V_0$ – бір қабатынның еден деңгейінен жер бетінің деңгейінің айырмашылығы;

l_{B-1} – ең алыс жатқан бірінші құрал мен екінші жатқан құралдың арақашықтығы;

$$H_e = 2.9 \cdot (7-1) + (127-127) + 0.64 = 18.04 \text{ м.}$$

$$H_{mp} = 18.04 + 0.62 + 2.077 + 1.3 \cdot 5.31 + 3 = 30.64 \text{ м.}$$

$$H_{cap} = 34 \text{ м.}$$

Егер кепіл талап етілген қысымнан аз болса, онда бізге ішкі су құбырының жүйесіне арынды арттыру мақсатында қондырғы қаастыру қажет. Қондырғы ретінде сорапты алсақ болады. Маган берілген кепіл арыны $H_{gap} = 34$ м құрайды, жоғарылататын сорапты орнату міндетtelмейді. Бұл дипломдық жобада жоғарылатқыш қондырғысыз ішкі су құбырларының жүйесі қабылданды, себебі қалалық су тарату желісіндегі құбырдағы су қысымы ішкі су құбырының жақсы жұмыс істеуіне жетеді.

1.5 Ишкі ыстық судың гидравликалық есебі

Ішкі ыстық сумен қамту жүйесі бұл – қолданатын тұтынушыларға қолайлы градуста жеткізу.

Ыстық су тек ас бөлме құрылғыларына және жуынатын бөлмедегі (яғни ванна) қол жуатын құралға, душ құрылғысына 50°C-тан жоғары 75°C-тан төмен болып жеткізілуі керек. Себебі, адам қолайлылығына қарай адамның қолы күймес үшін осындағы градустар аралығында жеткізген дұрыс. Дәретханаға тек салқын су келетіндіктен, оған ыстық суды қолданбаймыз.

Ішкі ыстық сумен қамту жүйесінің гидравликалық есебінің негізгі мақсаты – бұл ең алыс жатқан құралдың бойына қажетті мөлшерде (градуста) ыстық суды жеткізу болып табылады. Сонымен қатар, ішкі ыстық судың гидравликалық есебінде, дипломдық жобада сұлгі кептіргішті пайдаландым. Ғимаратты ыстық сумен қамтығанда темір құбырлар қолданым.

1.6 Ишкі ыстық сумен қамту жүйесінің шығындары

Құрылғылардың сағатына ең көп дегенде көп ыстық суды тұтыну ықтималдылығын келесі формула бойынша анықтаймыз:

$$P^h = \frac{q_{hr.u}^h \cdot U}{q_o^h \cdot N \cdot 3600}, \quad (1.15)$$

мұндағы $q_{hr.u}^h$ - ҚН-нің 3-ші қосымшасынан жалпы ыстық судың шығыны 10 л деп алынды;

q_o^h - КН-нің 3 қосымшасынан ыстық судың бір құралға арналған шығыны 0,2 деп қабылданды.

Істық сумен қамту жүйесінде құралдар саны салқын суға қарағанда аз болады.

$$N = (n_{np} - 1) \cdot n_{\kappa\theta} \cdot n_{\vartheta m}, \quad (1.16)$$

сонда құралдар саны

$$N = (4 - 1) \cdot 6 \cdot 7 = 126,$$

$$P^h = \frac{10 \cdot 126}{0,2 \cdot 126 \cdot 3600} = 0,013889.$$

1-ші қосымша бойынша α -нің мәні

$$N \cdot P^h = 126 \cdot 0,013889 = 1,75 \rightarrow \alpha = 1.328.$$

Келесіде ыстық судың секундтық шығынды анықтаймыз;

$$q^c = 5 \cdot q_0^h \cdot \alpha \text{ л/с,} \quad (1.17)$$

$$q^c = 5 \cdot 0.2 \cdot 1.328 = 1.328 \text{ л/с.}$$

Істық судың сағаттық шығынын жоғарыда шығарған салқын судың жалпы шығынның мәндерінен аламыз.

Санитарлы-техникалық құралдардың қолдану ықтималдылығы, P_{hr} ;

$$P_{hr} = \frac{3600 \cdot 0.01083 \cdot 0.3}{300} = 0.038988,$$

$$N \cdot P_{hr} = 126 \cdot 0,038988 = 4.91 \rightarrow \alpha = 2.524.$$

Осы мөнге байланысты енді жалпы ыстық судың көп тұтынатын сағаттық шығынын анықтаймыз, q_{hr}^h , $\text{m}^3/\text{сағ}$;

$$q_{hr}^h = 0.005 \cdot 200 \cdot 2.524 = 2.524 \text{ м}^3/\text{сағ}.$$

Ішкі ыстық судың гидравликалық есебі A.2 Кестесінде көрсетілген.

Гидравликалық есепті шығарып болғаннан кейін, арынның бойында жоғалатын қарсылықты анықтау қажет:

$$H_e = 2.9 \cdot (7 - 1) + (127 - 127) + 0.64 = 18.04 \text{ м},$$

$$H_{mp} = 18.04 + 0.64 + 2.077 + 4.3 = 25.037 \text{ м.}$$

1.7 Бөлінетін жылу мөлшерін анықтау

Істық судан бөлінетін жылу бөлшері келесідей болады:

$$Q_{hr}^h = 1.16 \cdot q_{hr}^h (60 - t^c) + Q^{hr}, \text{ (кВт немесе ккал/сағ),} \quad (1.18)$$

мұндағы Q_{hr}^h – жалпы сағаттық ыстық судың шығыны, кВт;
 q_{hr}^h жалпы ең көп тұтынатын сағаттық ыстық судың шығыны, м³/сағ;

t^c – салқын судың температурасы, қарастырылып жатқан жоба бойынша 5°C деп қабылданады;

Q^{hr} – қарастырылып жатқан аймақтың арын жоғалуы.

$$Q_{hr}^h = 1.16 \cdot 2.524 \cdot (60 - 5) \cdot 1.2 = 193.24 \text{ кВт,}$$

$$Q_{hr}^h = 193.24 \cdot 1160 = 224155.5 \text{ ккал/сағ.}$$

Істық судың шығыны:

$$G_M = \frac{Q_{hr}^h}{(T_1 - T_2)}, \text{ м}^3/\text{сағ}, \quad (1.19)$$

мұндағы T_1 – су жылжытқашқа кірердегі судың температурасы, 150°C
 T_2 – су жылжытқыштан шығардағы судың температурасы, 70°C

$$G_M = \frac{193.24}{(150 - 70)} = 2.4155 \text{ м}^3/\text{сағ.}$$

Жылжытқыштың судың шығыны

$$G_T = \frac{Q_{hr}^h}{(t_r - t_x)}, \text{ м}^3/\text{сағ}, \quad (1.20)$$

мұндағы t_r – жылдынынатын судың су жылдытқаштан шығардағы температуrasesы, 60°C ;

t_x – жылдытылатын судың су жылдытқашқа кірердегі судың температуrasesы, 5°C .

$$G_T = \frac{193.24}{(60 - 5)} = 3.51 \text{ м}^3/\text{сағ}.$$

Су жылдытқыш түрін таңдау

Су жылдытқыш, электрі тұрмыстық су жылдытқыш орталықтандырылған ыстық сұзы жоқ, сондай-ақ газды және соған ұқсас аппараттарды қолдануы мүмкін болмаған үйлердің тұрғындарын ыстық сумен қамтамасыз етуге арналады. Тұрмыс жағдайында суды жылдытуға және ыстық қалпында ұзақ уақыт сақтауға арналған сыйымдылықты жылу аккумуляциялаушы су жылдытқыштарды пайдалану тиімді, Олар электр қыздыру элементі мен су температурасын реттеп және шектеп отыратын құрылғысы бар жылу изоляциялық металл бак түрінде болады. Істық суды күндіз тұтыну мөлшеріне орай бактың сыйымдылығыда өзгертіледі.

Мен дипломдық жобамда таңдап алғынған су жылдытқыш (маркасы S21A-125). Бұл су жылдытқыштың максималды қысымы 16 МПа. Минималды жұмыс істеу температуrasesы 5°C , масималды жұмыс істеу температуrasesы 150°C . Су жылдытқыш тот баспайтын болат темірден жасалған. Су өткізу қабілеті $500 \text{ м}^3/\text{сағ}$.

1.8 Ішкі көріз жүйесі

Ішкі көріз жүйелері ғимараттардан сыртқы көріз желілеріне тұрмыстық және өндірістік ағынды суларды шығару үшін жасалған. Сарқынды суларды шығару жабық өздігінен ағатын құбыр жолдар арқылы көзделеді. Ішкі көрізді жобалау басшылыққа алынуы керек. Сарқынды суларды қабылдағыштардан, бұру құбырларынан, көріз бағаналарынан, коллекторлардан (бірнеше тіреулерді біріктіретін көлденен құбырлардан), шығарылымдардан және орамішлік немесе аула желілерінен тұратын ішкі көріз желісі мынадай қағидаларды сақтай отырып төсөледі.

Ішкі көріз - тиісті елді мекенинің көріз желісіне ғимарат немесе ғимараттар тобының ішінде және одан тыс ластанған ағындарды қабылдауды, жергілікті тазартуды және тасымалдауды қамтамасыз ететін инженерлік құрылыштар мен

құрылыстар жүйесі. Ішкі кәріз жүйелері ерекшеленеді: ластануды жинау және жою әдісі, ағынды сулардың мақсаты мен сипаттамасы, қызмет көрсету саласы, Көлік әдісі, желілерді желдету құрылғысы, арнайы жабдықтың болуы. Мақсаты мен сипаттамасы бойынша жүйенің сарқынды сулары тұрмыстық, өндірістік және жаңбырлы, қызмет көрсету саласы бойынша біріктірілген және бөлек болып табылады. Ағынды суларды тасымалдау әдісі бойынша құбыр және науа жүйелері ажыратылады, желдету құрылғысы бойынша ішкі кәріз жүйелері желдетілетін, желдетілмейтін ағынды сулар болып табылады.

1.9 Ішкі кәріз желісін төсөу ережелері

Кәріз желісінің участекелері тік сзықты төселеуі керек. Бұру құбырының төсемінің еңісін өзгертуге жол берілмейді. Ағынды суларды қабылдағыштардан шығатын құбырлар еденнен жоғары қабыргаларға салынады, ал кейде орналасқан тұрғын емес бөлменің астындағы төбенің астында немесе еден арасында егер құрылым мен оның қалындығы мүмкіндік берсе, қабаттасулар. Барлық бұру құбырлар ұшында орнатумен ең қысқа қашықтық бойынша төсөледі. Бұру құбырларын ванналардан бір белгідегі бір тірекке екі жақты жалғау тек қиғаш кресттерді колдану арқылы рұқсат етіледі. Бір пәтерде әртүрлі пәтерлерде орналасқан санитарлық құралдарды қосу бір қабатта, бір бұру құбырына жол берілмейді. Ағынды суларды бұру желілерінен тасымалдайтын кәріздік тіреуіштер ғимараттың төменгі бөлігі ағынды суларды қабылдағыштардың жанындағы ванна бөлмелеріне орналастырылған. Барлық биіктікте кәріз көтергіштерінің диаметрі бірдей болуы керек, оларға қосылатын Ағынды суларды қабылдағыштардың ең үлкен диаметрінен кіші (бұру құбырының ең үлкен диаметрі 100 мм унитаз бар). Ішкі кәріз желісі көтергіштер арқылы желдетіледі, олардың сору бөлігі ол ғимараттың төбесінен 0,5 м жоғары шығып, құбырдың кесілуімен аяқталады. Кәріз көтергішінің сору бөлігінің диаметрі бұл көтергіштің диаметріне тең. Шатырдан жоғары шығарылатын кәріздің сору бөліктері көтергіштерді ашылғандардан кемінде 4 м қашықтықта көлденен орналастыру керек.

Аула желісі бүкіл бойында бірдей көлбеу болғаны жөн. Кәріз желісі құбырларының ең үлкен еңісі 0,15 аспауы тиіс. Құбырлардың көлбеуі есептеу арқылы анықталады. Құдықтар арасындағы участекелерде бірдей диаметрлі құбырлар төсөледі, иілісі мен иілісі жоқ тұрақты көлбеу болады. Әр түрлі диаметрлі құбырлар құдықтарына қосылады, яғни құбырлардың жоғарғы жағы бірдей деңгейде болуы керек. Құбырдың көлбеуі құбырлардың терендеуі минималды болатындай және мүмкін болса, құбырлар бір белгіде қосылатындағы етіл тандалуы керек. Егер бұл мүмкін болмаса, құдықтарды орналастырыңыз.

1.10 Ішкі кәріз желісін есептеу

Ағынды сулардың мөлшері. тұрғын және қоғамдық ғимараттардағы кәрізге түсетін санитариялық аспаптардың санына, түріне және олардың бір мезгілде жұмыс істеуіне байланысты.

Ағынды сулардың максималды шығыны q^s , л/с, есептік участкеде анықтау керек:

Аспаптар тобына қызмет көрсететін сұық және ыстық сумен жабдықтау желілерінде $q^{tot} \leq 8$, л/с судың жалпы ең жоғары секундтық шығыны кезінде мынадай формула бойынша

$$q^s = q_{tot} + q_o^s, \quad (1.21)$$

1-ші шығарылым көтергіштерді біріктіреді. Бұл көтергіштерге барлық санитарлық құрылғылар қосылған.

Анықтап:

$P=0.0833$ (су құбыры мен су бұзу желісі үшін орташа мәні);

$$P \cdot N = 0.0833 \cdot 84 = 7 \rightarrow \alpha = 3.212,$$

$$q_{tot} = 5 \cdot q_o^{tot} \cdot \alpha = 5 \cdot 0.18 \cdot 3.212 = 2.8908 \text{ л/с.}$$

1-ші шығарылым бойынша бөлінген ағынды сулардың есептік шығынын табамыз;

$$q_o^s = 2.8908 + 1,6 = 4.4908 \text{ л/с.}$$

2-ші шығарылым көтергіштер бойынша орналасқан 168 санитариялық аспаптарды біріктіреді

2-ші шығарылым үшін:

$$P \cdot N = 0.0833 \cdot 168 = 14 \rightarrow \alpha = 5,27,$$

$$q_{tot} = 5 \cdot q_o^{tot} \cdot \alpha = 5 \cdot 0.18 \cdot 5,27 = 4.743 \text{ л/с.}$$

2-ші шығарылым:

$$q^s = 4.743 + 1.6 = 6.343 \text{ л/с.}$$

1.11 Ауладағы су бұру желісін есептеу және құрастыру

Ауладағы су бұру желісін есептеу ғимараттан соңғы шығарылудан бастап трассаның жоспарына енгізу арқылы жүзеге асырылады. Содан кейін шығарылымдар мен бүкіл ғимарат бойынша бұрын төленген есептеулерді ескере отырып, желі участекелері бойынша ағынды сулардың шығындарын анықтаймыз.

Шығарылымдар бас магистральға жалғануына дейін есік алды арқылы өтеді. Құдықтар мен ғимараттар арасындағы арақашықтық 3 м болуы тиіс. Ауладағы көріз желісі сыртқы қабырғаларға параллель орналасқан ең аз терендіктегі көше коллекторына ең қысқа жол бойынша құбырларды төсөледі.

Көріз жүйесінің аксонометриялық сыйбасы 1:100 масштаб бойынша сыйылған. Шығарылымдары бас жоспарда көрсетілген.

Есік алды канализация жүйесі рельеф бойынша құлауымен еңістері анықталады. Сумен қамту сиякты ол да участекелерге бөлініп шығындары анықталады. Есік алды канализациясы құдықтарының терендігі топырақтың қату терендігіне қарай салынады. Құбырдағы ағынды судың жылдамдығы 0,7 м/с кем болмауы керек.

Канализацияның сұлбасымен жүйе К қабылданған техникалық және экономикалық қисынды жобалық шешімін шығарып алады. Бізге берілген ғимаратта есік алдындағы бақылау құдықтарында Елді мекеннің барлық көрізделетін аумағын жер бетінен тәуелділікте каналдаудың су алаптары, өйткенілерде шартты бөледі. Бөлімшелерге шектелген. Қалдық сулар көшедегі желінің жер асты канализациялық тұтіктері бойымен әр су алабында бір немесе бірнеше жинағыштарда жиуды.

Қалдық су жинағыш арналған өз ағысымен ағызады, жинағыш желі үлкен терендеуі жағдайларында ал құбырларды нормалы терендеумен бірнеше аудандарына бөледі. Бұл аудан желілердің қалдық суларынан арындық құбыр бойымен ол ағынды жинағыштарда биігірек белгілерге түсетін тасымалдау станциясының аудан сорғы үйілеріне нұсқайды.

Құбырдың еңісі 0,007 ал диаметрі 100 мм. Бағыттауыш - соңғы көтергіштің қосылуынан бастап люкке дейінгі желінің участекесі. Шығару саңылауының диаметрі мен еңісі дайындалған коллектордың диаметрімен бірдей деп есептеледі.

Көріз желісіндегі жұмысты жеңілдету үшін қайта қарауға және тазалауға арналған құрылғы қарастырылған. Ревизиялар желіні екі бағытта тазалауға мүмкіндік береді, олар еденнен 1 м биіктікте көтергіштерге орнатылады.

1.3 Кесте - Аспаптардың толық шығындары

Есептік участеклер	Аспаптар саны	Есептік шығындар л/с		
		q_{tot}	q_o^s	$q^s = q_{tot} + q_0^s$
КК1-КК2	84	2,8908	1,6	4,4908
КК2-КБҚ	84	2,8908	1,6	4,4908
КБҚ-КБҚ	168	4,743	1,6	6,343

Аула желісінің участеклері бойынша ағынды сулардың есептік шығындарын анықтағаннан кейін, гидравликалық есептеуді жүргіземіз. Гидравликалық есептеу нәтижелері кесте түрінде жасалады және сонымен бірге бойлық профиль жасаймыз.

Ішкі, сыртқы, аулалық көріз жүйелерінің гидравликалық есебі A.3 – A.5 Кестелерінде көрсетілген.

2 Құрылым жинақтау жұмыстарының технологиясы

2.1 Құрылым объектісінің сипаттамасы

Қаастырылған құрылым объектісі Атырау қаласында 7 қабатты тұрғын үй кешені. Ғимарат теңіз деңгейінен 18м биіктікте орналасқан. Әр қабаттың биіктігі 2,9 м. 1-ші қабат деңгейі 0.00 м орналасқан. Топырақтың кату терендігі 1.3 м.

Тұрғын үйлерде су көтергіштер мен құрылғыларға қосылыстар қабырғалардың бойымен тұрғызылады. Құбырларды ашық төсеу кезінде санитарлық-техникалық жүйелер тіреулерінің тігінен рұқсат етілген ауытқуы — құбыр ұзындығының 1 м-ге 2 мм. Қабырғаның сыланған бетінен тіреуіш осінің қашықтығы, диаметрі 15-40 мм қоса алғанда құбырлар үшін — 35 мм; диаметрі 40-50 мм қоса алғанда құбырлар үшін — 50 мм; диаметрі 100 мм құбырлар үшін — 75 мм (рұқсат ± 5 мм).

Сылауға жататын үй-жайларда санитарлық-техникалық құбыржолдар мен жылыту аспаптарын монтаждау құбыржолдар мен аспаптар орналасқан жерлерде сылақ болған кезде ғана жүргізіледі, көрсетілген жерлердегі сылақтың беті кейіннен тиісті қабырғаның немесе қалқаның жалпы жазықтығымен сәйкес келуі тиіс. Қыскы уақытта сылау жұмыстарын жүргізу кезінде сыланған төсемдер болған жағдайда құбырларды төсеуге рұқсат етіледі.

Аспаптар мен жабдықтардың орналасқан жерлері, олардың өлшемдері (секциялар саны, ұзындығы және т.б.) және көтергіштердің орналасқан жерлері көрсетілген барлық қабаттарда бірдей.

Дипломдық жобада көріз жүйесінің ішкі, сыртқы және аулалық гидравликалары шығарылды. Аулалық көріз жүйесі ғимараттан шыққаннан кейін су қоймаларына арналған бас магистралдік құбырларға 0,007 еңстігімен салынған.

2.2 Санитарлы – техникалық жабдықтарды орнату

Санитарлық құрылғылар құбырларды төсеп, дайындық және әрлеу жұмыстарын жүргізгеннен кейін, яғни бөлмені соңғы бояудың алдында орнатылады. Санитарлық аспаптарды еденнен орнату биіктігі оларды орналастыратын үй-жайлардың мақсатына байланысты қабылданады.

Санитарлы – техникалық жабдықтарды орнату:

- аспапты орнату орындарын белгілеу;
- одан кейін кронштейндерді орнату: шуруптарда; монтаждық тапаншаның арқылы
  - шығару қондырғысын орнату;
  - құю құбырларын орнату (ванна және терең себезгі үшін);

- санитарлық-техникалық аспаптарды орнату: шуруптарды (раковиналар, унитаздар). Унитазды бұрандалармен бетон еденге бекіту кезінде негізгі астына төсем орнату керек.

Санитариялық аспаптарды (қолжуғыштарды, раковиналарды) бекіту қабырғаға дюбельдері бар бұрандалармен бекітілетін шойын кронштейндердің немесе қапсырмалардың көмегімен жүзеге асырылады. Монтаждық тапаншаларды колдана отырып, сұлгілерді тырнактармен бекіту үшін монтаждық тақталар қолданылады, олар атылғаннан кейін кронштейндер немесе арнайы дизайндағы Болат кронштейндер енгізіледі. Құрылғылар бетон немесе кірпіш қабырғаларына сұлгілермен және бұрандалармен немесе атыспен бекітіледі. Ағаш штепсельдерді пайдалануға жол берілмейді, өйткені олар жеткілікті беріктік пен беріктікті қамтамасыз етпейді.

2.3 Құнтізбелік жоспар және жұмысшылардың қозғалыс графигі

Құрылымың жұмыстарының тізімдемесі бойынша жұмыс пен жұмыс көлеміне байланысты жалақы мен калькуляциялық шығыстар ескеріледі. Құнтізбелік жоспардың тұрақтылық коэффициенті 1,5 тең аз болса дұрыстығына көз жетеді.

$$K = \frac{m_{\max}}{m_{\text{opt}}}, \quad (2.1)$$

$$K = \frac{6}{5.4} = 1.11,$$

Мұндағы $m_{\max}$ - жұмысшылар максималды саны, адам;
 m_{opt} - жұмысшылар орташа саны, адам.

$$m_{\text{opt}} = \frac{\sum Q}{T_{\text{ж}}}, \text{ адам,} \quad (2.2)$$

$$m_{\text{opt}} = \frac{96.96}{18} \approx 5.4 \text{ адам,}$$

Мұндағы $\sum Q$ - еңбек өнімділігінің жалпы қосындысы, адам/күн;
 $T_{\text{ж}}$ - жинақтау жұмыстарының ұзақтылығы, күн.

2.1 Кесте - Еңбек қарқындылығы

Жұмыс түрі	Өлш. бірл	Саны	Еңбек сый. ад.сағ	Жұм. ұзак	Аусым саны	Аусым жұм. саны	Бригада құрамы
Құбыр участеклерін өлшеу және жинақтау жұмысының нобайларын құрас.	100 м	6,5	0,95	1	1	1	жинақтаушы 6р-2 4р-2
Жұмыс түрі	Өлш. бірл	Саны	Еңбек сый. ад.сағ	Жұм. ұзак	Аусым саны	Аусым жұм. саны	Бригада құрамы
ППР құбырлардың қосылуы	м	650	12,7	4	2	2	жинақтаушы 4р-4 3р-4
Фасондық бөліктің қосылуы	дана	1262	68,8	6	3	4	жинақтаушы 4р-3 3р-3
Ысырма қондырылуы	дана	4	0,9	1	1	1	жинақтаушы 4р-1 3р-1
Аспаптардың қондырылуы	дана	360	8,35	3	2	2	жинақтаушы 4р-1 3р-1
Су жылдықтың қондырылуы	дана	1	0,9	1	1	1	жинақтаушы 6р-1 5р-1
Құбырлар оқшаулау	м	65	3,41	1	2	2	оқшаулаушы 4р-3 2р-3
Су тарату жүйесінің құбырларын сыйнау	100 м	6,5	0,95	1	1	1	жинақтаушы 6р-2 5р-2 4р-2

Еңбек шығындарының калькуляциясы Б.1 Кестесінде көрсетілген.

3 Экономикалық бөлім

Мен жүргізген техникалық-экономикалық талдау нәтижесінде материалдар мен жабдықтар, орташа нарықтық бағалар анықталды. Талдау тұрғын үйдің барлық пәтерлеріне қажетті жабдықтар санына қарай жүргізді.

Сметалық құн дегеніміз - нақты ақша жобаны әзірлеу, іске асыру және жүзеге асыру үшін қажетті сома қолда бар технологиялық шешімдер, материалдар негізінде құрылыш. Сметалық құнды есептеу үшін арнайы нормативтер мен баға белгілеу әдістері. Материалдар мен жабдықтардың қажеттілігін ғимараттың жоспарына және аксонометриялық схемаларға сәйкес есептедім.

3.1 Капиталды қаржыландыру есептеулері

Негізгі талап етілетін материалдар мен материалдардың орташа нарықтық бағаларының тізбесі 3.1 Кестесінде көрсетілген.

3.1 Кесте - Материалдар мен олардың нарықтық бағалар тізбегі

Материал атапу	d, мм	n, дана	Біреуінің бағасы, тг	Барлығының бағасы,тг
Полиэтиленді құбыр 4 м	50	26	26000	676000
	40	6	2200	13200
	32	12	1600	19200
	25	3	1400	4200
	20	28	1200	33600
Жылу оқшаулағыш 9 мм	50	26	274	7124
	40	6	213	1278
	32	12	174	2088
	25	3	156	468
	20	28	137	3836
Сұлгі кептіргіш	32	42	20000	840000
Полиэтиленді құбыр	20	30	1200	36000
Канализация құбыры	100	24	26000	624000
	100	48	6400	307200
Темірбетон қабырға сақинасы	1,68м	4	19800	79200

3.1 Кестесінің жалғасы

Материал атауы	d, мм	n, дана	Біреуінің бағасы, тг	Барлығының бағасы,тг
Темірбетондық құдық түбі плитасы	1,68м	4	21000	84000
Л типті канализациялық шойын люгі	1,68м	4	12000	48000
Құдық жабынының темірбетон плитасы	1,68м	4	18000	72000
Жылу оқшаулағыш 9мм		72	26000	1872000
90 градусты бұрылыш	50	16	400	6400
	40	108	200	21600
	32	208	100	20800
	25	52	80	4160
	20	52	50	2600
Үш жакты бұрылыш	50	5	600	3000
	40	80	400	32000
	32	160	200	32000
	25	40	200	8000
	20	40	150	6000
Жалғағыш (муфта)	50	14	1045	14630
	40	14	667	9338
	32	28	446	12488
	25	7	220	1540
	20	40	100	4000
Латунды кран	50	10	5000	50000
	40	10	3200	32000
	32	7	1600	11200
	25	10	1200	12000
	20	20	1000	20000
Темір құбыр	50	38	6000	228000
Вентиль	50	14	6700	93800
Өрт сөндірушкафы		7	24000	168000
Жалғағыш (муфта)	50	14	10670	149380

3.1 Кестесінің жалғасы

Материал атауы	d, мм	n, дана	Біреуінің бағасы, тг	Барлығының бағасы,тг
Өрт сөндіру шлангісіне жалғайтын гайка	50	14	1500	21000
Ысырма	50	1	30000	30000
Өрт сөндіру шлангісі	50	28	8000	224000
Фланец	50	28	8000	224000
Ысырма	50	3	30000	90000
Құбыр бекіткіш	50	47	200	9400
	40	12	195	2340
	32	24	150	3600
	25	6	100	600
	20	562	50	28100
Араластырғыш		84	17400	1461600
Душ торы бар араластырғыш		42	31800	1335600
Жерге орнатылатын әжетханасы		42	94300	3960600
Ас бөлмесінің қол жуғышы		42	26100	1096200
Клапан		1	2000	2000
Ванна бөлмесінің қол жуғышы		42	50700	2129400
Ванна		42	41500	1743000
Су есептегіш		1	10000	10000
Жылу алмастырғыш		1	1200000	1200000
Су есептегіш		42	10000	420000
Барлығы				37759746

ҚОРЫТЫНДЫ

Дипломдық жобада Атырау қаласындағы 7 қабатты тұрғын үй гимаратының ішкі сүйк, орталықтандырылған ыстық сумен жабдықтау жүйесі, сондай-ақ ішкі және аула көріздері жобаланған.

Ғимараттың шаруашылық-ауыз су құбырының көзі қолданыстағы су құбыры болып табылады. Сүйк сумен жабдықтаудың су құбыры желісін орнату үшін сәйкес келетін диаметрлердегі төмен қысымды полиэтиленнен жасалған қысым құбырлары қабылданды: 20, 25, 32, 40, 50 мм.

Суды есепке алу үшін енгізуде $44,1 \text{ м}^3/\text{сағ}$ құрайтын ең жоғары су тұтыну кезеңінде (тәулік) судың орташа сағаттық шығынына сәйкес ВК-40 типті турбиналық есептеуіші бар су өлшеу торабы орнатылған.

Ғимараттың ыстық сумен жабдықтау жүйесінің гидравликалық есебі жүргізілді. Ыстық судың есептік шығыны $2,524 \text{ л/с}$ құрайды.

Дипломдық жобада салқын судың және ыстық судың гидравликалық есептерін болғаннан кейін, арынның бойында жоғалатын қарсылық анықталды. Салқын су үшін арынның бойында жоғалатын қысым $23,8 \text{ м}$, ыстық су үшін $24,08\text{м}$ болып анықталды.

Көріз желілерінде ревизия және тазалау орнатылған. Ғимараттың тұрмыстық канализациясының ішкі желісі мен суағарлары пластмасса канализациялық құбырлардан және фасонды бөліктерден жасалады.

Тұрмыстық көріз желісі тұрмыстық ағынды суларды санитарлық-техникалық құрылғылардан өздігінен ағызу үшін қарастырылған. Жобада диаметрі 100 mm болатын екі шығарылым қарастырылған желіде тазарту және қайта қарау қарастырылған.

Аулалық көріз желісінің гидравликалық есебі шығарылғаннан кейін, алынған мәндерге байланысты көлденең бойлық профилі тұрғызылды.

Аулалық көріз желісінде шығарылымдарды, бұрылыштарды, көше желісіне қосылуды қосу нүктелерінде қарау құдықтары қарастырылған.

Құдықтардың диаметрі $1,68 \text{ m}$ -ге тең болып қабылданды. Аулалық тұрмыстық көріз желісі $0,007$ еңіспен салынған.

Жобалық шешімдерді техникалық-экономикалық бағалау бөлімінде жиынтық дисконтталған шығындар әдісі бойынша салқын су мен ыстық су құбырларының және ішкі көріз жүйелерінің, аулалық көріз желісі үшін құбыр материалын таңдау жүргізіліп, қанша аспап кеткені және техникалық-экономикалық бағалау нәтижесінде барлығы қанша ақша кеткені туралы мәселе шешілді.

Пайдалынылған әдебиеттер тізімі

- 1 ҚР ҚН 4.01- 01-2014 «Сумен жабдықтау және су бұру жүйелерін іске қосу-реттеу жұмыстары» Астана 2014.
- 2 ҚР ҚН 4.01-02-2014 «Сумен жабдықтау және су бұру жүйелерін төтенше жағдайларда жұмыс істеуге дайындау және жұмыс істеу»
- 3 ҚР ҚН 4.01-02-2013 «Ішкі санитарлық-техникалық жүйелер».
- 4 ҚР ҚН 4.01-03-2013 «Сумен жабдықтау мен кәріздің сыртқы желілері және имараттары»
- 5 ҚР ЕЖ 4.01-101-2012 «Фимараттар мен имараттардың ішкі су құбыры және кәрізі»
- 6 ҚР ЕЖ 4.01-102-2013 «Ішкі санитарлық-техникалық жүйелер»
- 7 ҚР ЕЖ 4.01-103-2013 «Сумен жабдықтау мен кәріздің сыртқы желілері және имараттары»
- 8 ҚР ЕЖ 4.01-104-2013 «Су құбыры-кәріздік желілер мен имараттардың жоспарлық-сақтандыру жөндеу жұмыстарын жүргізу ережелері»
- 9 ҚР ЕЖ 4.01-105-2014 «Магистральдық су таратқыштар мен кәріздік коллекторлар үшін жер телімдерін бөлу»
- 10 ҚР ЕЖ 4.02-102-2012 «Жабдықтар мен құбыр жолдарын жылумен оқшаулауды жобалау»
- 11 Шевелев Ф.А. «Таблицы для гидравлического расчета водопроводных труб: Справ. Пособие» – 6-е изд., доп. И перераб. – Москва: Стройиздат.
- 12 Фролова О.В. «Водоснабжение и водоотведение. Методические указания к курсовой работе для студентов направления Строительство». Псков 2015 г
- 13 Самарин О.Д. «Гидравлические расчеты инженерных систем» Москва: издательство Ассоциации строительных университетов, 2014 г.
- 14 Староверов И.Г. «Внутренние санитарно-технические устройства. Водопровод и канализация». Москва: Стройиздат
- 15 Курганов А.М., Федоров Н.Ф. Справочник по гидравлическим расчетам системы водоснабжения и канализации. Ленинград. Стройиздат.
- 16 <https://remonttool.ru/dizajn-i-interer/standartnye-i-minimalnye-gabarity-sanzuzla-vybor-optimalnogo-razmera.html>
- 17 Интернет ресурсы: <https://montpro.kz/p63297469-trubchataya-izolyatsiya-flex.html>.
- 18 Ганижева Л.Л. Лежнев М.В. «Тұрғын үйлерді сумен жабдықтау және канализация құрылымыс» - әдістемелік нұсқаулар 2015.
- 19 Методические указания к проведению лабораторной работы для студентов на правления подготовки 270800.62 «Строительство», профили «Водоснабжение и водоотведение» Сост.: Л.Р. Хисамеева, А.Х. Низамова, А.А. Хамидуллина. – Казань: Изд-во Казанск. гос. архитект.-строит. ун-та, 2014. – 19 с.
- 20 СП30.13330.2012. Внутренний водопровод и канализация зданий. Минстрой России. – М.: ГУП ЦПП, 2012.

А.Косымшасы

А.1 Кесте - Салқын судың гидравликалық есебі

Участкеніц номер	Күрал саны N	Q ₀ л/с нысан шығыны	P	PN	α	Q=5q ₀ d л/с	d мм	V м/с	1 М	h 1000i	h
1-2	1	0,2	0,00058	0,01	0,20	0,18	20	0,8950	0,64	0,1230	0,08
2-3	2	0,2	0,00058	0,01	0,20	0,20	20	0,995	0,50	0,1460	0,07
3-4	3	0,2	0,00058	0,02	0,21	0,21	20	1,044	0,7	0,1590	0,11
4-5	4	0,2	0,00058	0,02	0,22	0,22	20	1,094	4,7	0,1710	0,81
5-6	12	0,2	0,00058	0,07	0,39	0,39	25	1,241	2,9	0,1580	0,46
6-7	24	0,2	0,00058	0,14	0,52	0,52	32	0,979	2,9	0,0760	0,22
7-8	36	0,2	0,00058	0,21	0,62	0,62	32	1,168	2,9	0,1020	0,30
8-9	48	0,2	0,00058	0,28	0,72	0,72	32	1,356	2,9	0,1300	0,38
9-10	60	0,2	0,00058	0,35	0,80	0,80	32	1,507	2,9	0,1560	0,45
10-11	42	0,2	0,00058	0,25	0,88	0,88	40	1,029	2,9	0,0610	0,18
11-12	84	0,2	0,00058	0,49	0,96	0,96	40	1,122	7,7	0,0700	0,54
12-СӨТ	168	0,3	0,00058	0,98	0,96	1,44	50	0,689	38,4	0,0450	1,73
CӨТ-Еңг	168	0,3	0,00058	0,98	0,96	1,44	50	0,663	38,4	0,0218	0,84
										5,31	0,62

Ақосындылық жаңылар

А.2 Кесте - Ыстық сүмениң қамту жүйесінің гидравликалық есебі

А қосыннасының жалғасы

А.3 Кесте - Ішкі көріз жүйесінің гидравликалық есебі (1-ші шығарылым үшін)

Учаскенің нөмірі	Прибор саны N,	P	NP	Нысан шығыны q_o , л/с	α	Салқын су мен ыстық судың шығыны, q_{tot} , л/с	Жобалау аїманынд ағы қалдық сұйықтық шығыны, q^s , л/с	Жобалау аїманынд ағы қалдық сұйықтық шығыны, q^s , л/с	Кұбыр диамет pi d, мм	Еңіс, i	Жылдамд ық v, м/с	Кұбыр еніci, H/d	$\vartheta \cdot \sqrt{H}/d$
1-2	1	0,083	0,08	0,18	0,323	0,291	1,891	100	0,035	0,914	0,31	0,51	
2-3	2	0,083	0,17	0,18	0,415	0,374	1,974	100	0,035	0,923	0,317	0,52	
3-4	3	0,083	0,25	0,18	0,185	0,167	1,767	100	0,035	0,931	0,322	0,53	
4-5	4	0,083	0,33	0,18	0,558	0,502	2,102	100	0,035	0,951	0,336	0,55	
5-6	8	0,083	0,67	0,18	0,779	0,701	2,301	100	0,035	0,966	0,347	0,57	
6-7	12	0,083	1,00	0,18	0,969	0,872	2,472	100	0,05	1,113	0,324	0,63	
7-8	16	0,083	1,33	0,18	1,12	1,008	2,608	100	0,05	1,128	0,332	0,65	
8-9	20	0,083	1,67	0,18	1,283	1,155	2,755	100	0,05	1,141	0,339	0,66	
9-10	24	0,083	2,00	0,18	1,437	1,293	2,893	100	0,05	1,153	0,346	0,68	
10-11	84	0,083	7,00	0,18	3,212	2,891	4,491	100	0,03	0,976	0,413	0,63	

А қосындының жалғасы

А.4 Кесте - Ішкі көріз жүйесінді гидравликалық есебі (2-ші шығарылым үшін)

Участкенің нөмірі	Прибор саны N,	P	NP	Нысан шығыны $q_o, \text{ л/с}$	α	Салқын су мен ыстық судың шығыны, $q^{tot}, \text{ л/с}$	Жобалау аймағынд ағы қадық сүйкітк шығыны, $q^s, \text{ л/с}$	Кұбыр диамет pi d, мм	Еніс, i	Жылдамд ық v, м/с	Кұбыр еңисі, H/d	$g \cdot \sqrt{H/d}$
1-2	1	0,083	0,08	0,18	0,323	0,291	1,891	100	0,035	0,914	0,31	0,51
2-3	2	0,083	0,17	0,18	0,415	0,374	1,974	100	0,035	0,923	0,317	0,52
3-4	3	0,083	0,25	0,18	0,185	0,167	1,767	100	0,035	0,931	0,322	0,53
4-5	4	0,083	0,33	0,18	0,558	0,502	2,102	100	0,035	0,951	0,336	0,55
5-6	8	0,083	0,67	0,18	0,779	0,701	2,301	100	0,035	0,966	0,347	0,57
6-7	12	0,083	1,00	0,18	0,969	0,872	2,472	100	0,05	1,113	0,324	0,63
7-8	16	0,083	1,33	0,18	1,12	1,008	2,608	100	0,05	1,128	0,332	0,65
8-9	20	0,083	1,67	0,18	1,283	1,155	2,755	100	0,05	1,141	0,339	0,66
9-10	24	0,083	2,00	0,18	1,437	1,293	2,893	100	0,05	1,153	0,346	0,68
10-11	84	0,083	7,00	0,18	3,212	2,891	4,491	100	0,03	0,976	0,413	0,63

А қосыннасының жалғасы

A.5 Кесте - Сыртқы көріз жүйесіндегі гидравликалық есебі

Участкенің номері	Прибор саны N	P	NP	Нысан шығыны q _o , л/с	α	Салқын су мен ыстық судын шығыны, q _{tot} , л/с	Жобалау аймагындағы қалдық сұйыктық шығыны, q _s , л/с	Кұбыр диаметрі d, мм	Еңіс, i	Участкегі жылдамдық v, м/с	Кұбыр енісі, H/d	ϑ · √H/d
КК1-КК2	84	0,083	7	0,18	3,212	2,8908	4,4908	100	0,019	0,996	0,39	0,62
КК2-КБК1	84	0,083	7	0,18	3,212	2,8908	4,4908	100	0,019	0,996	0,39	0,62
КБК1-КБК	168	0,083	14	0,18	5,27	4,743	6,343	100	0,019	0,996	0,39	0,62

A.5 Кесте - Аулалық су бұрын желісіндегі гидравликалық есебі

Участкенің номері	Участкіншілдігі l, м	Шығын	Диаметр	Жылдамдығы	Еңіс	Ұзындығы бойымен күлауы
1	2	3	4	5	6	7
КК1-КК2	15	4,4908	100	0,898	0,019	0,228
КК2-КБК1	15	6,343	100	0,996	0,019	0,304
КБК1-КБК	15	6,343	100	0,996	0,019	0,228

А қосындылының жалғасы

A.5 Кестесінің жалғасы

Участкің номері	Күбірдың енісі			Белгілер, м			Күбірларды төсей терендігі			
	$h, м$	h/d	жер беті	су беті	күбір науасы	басында аяғында				
1	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
КК1-КК2	0,228	0,324	18	17,8	16,624	16,396	16,3	16,072	1,5	1,728
КК2- КБК1	0,304	0,39	18	17,6	16,186	15,882	15,796	15,492	1,804	2,108
КБК1- КБК	0,228	0,39	18	17,4	15,758	15,53	15,368	15,14	2,032	2,26

Б Косымшасы

Б.1 Кестесі - Еңбек шығынының калькуляциясы

Жұмыс түрі	Өлш. бірл	Саны	БНжБ	Звено күрамы			Н уак, ад.сағ	Жұмыс шығыны	Жұмыс шығынды	Жұмыс жалақысы, теңге
				Мамандық	дареже	саны				
Күбір участкерін өлтпей	100 м	6,5	9-1-1	жинақтаушы	6	1	1,2	7,8	0,95	2540 16510
Жалпы күйрардың косылуы және кондырылуты	к.м	650	9-1-4	жинақтаушы	4	1	0,16	104	12,7	1950 12675
Бісырма кондырылуты	дана	4	9-1-40	жинақтаушы	4	1	1,9	7,6	0,93	2000 8000
Жылуаллас--тырыштың кондырылуты	дана	1	9-1-29	жинақтаушы	6	1				1530 6120
Аспаптардың кондырылуты	дана	360	9-1-12	жинақтаушы	4	1	0,19	68,4	8,35	1920 691 200
Күбірлар оқшаулау	к.м	65	9-1-39	окшаулаушы	4	1	0,43	279,5	34,1	1530 550 800
Фасондық бөліктіңкосылуты, Бұрылыс Уштарал	дана	611 651	9-2-14	жинақтаушы	4	1	0,42 0,49	256,62 318,99	31 37,8	1222 000 1420 923 000 1860 1 136 460 1520 989 520

БҚОСЫМШАСЫНЫҢ ЖАСАЛАГАСЫ

Б.1 Кестесінің жалғасы

Типтік қабат жоспары

Шартты белгілер

— - сұлғи кептірғіш

- пластиналы су жылдытқыш

- T1 - бас магистралдан келетін ыстық су
- T2 - бас магистралға қайтатын ыстық с

T3 - қайтатын ыстық су

T4 - бас магистралдан келетін салқын с

- Әрт сөндіргіш құрал

ТК1 - ыстық сұйының тік құбыры

ТҚ2 - ыстық су қайтатын тік құбыр

ТҚЗ - салқын сұнының тік құбы

K1, K2, K3, K4, K5, K6, K7, K8 - көріз жүйесінің тұқыбыры

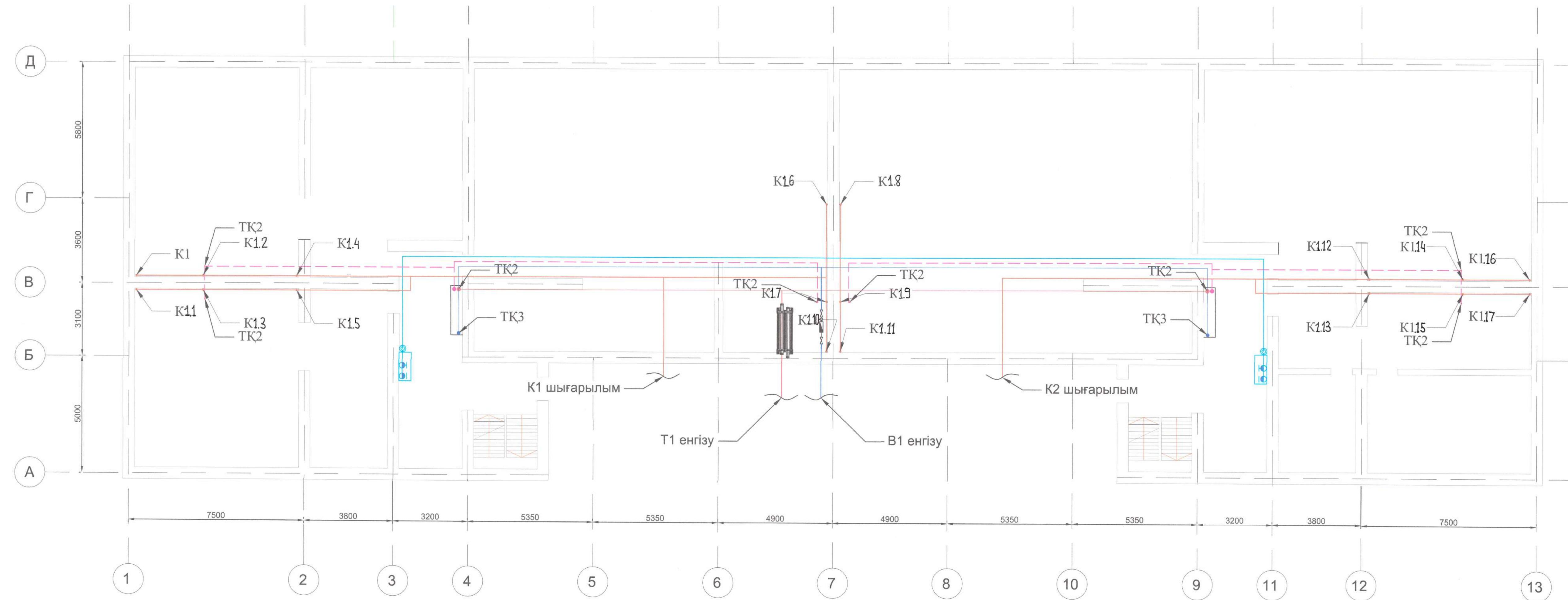

- Tyki

- салқын су құбыр

● ыстық су құбыр

Жертөле жоспары

Шартты белгілер

— сұлғі кептіріш

- пластиналы су жылдықтыш

T1 - бас магистралдан келетін ыстық су

T2 - бас магистралға қайтатын ыстық су

T3 - қайтатын ыстық су

T4 - бас магистралдан келетін салқын су

- өрт сөндіргіш құралы

TK1 - ыстық суының тік құбыры

TK2 - ыстық су қайтатын тік құбыры

TK3 - салқын суының тік құбыры

K1-K1 - көріз жүйесінің тік құбыры

- су өлшегіш түйін

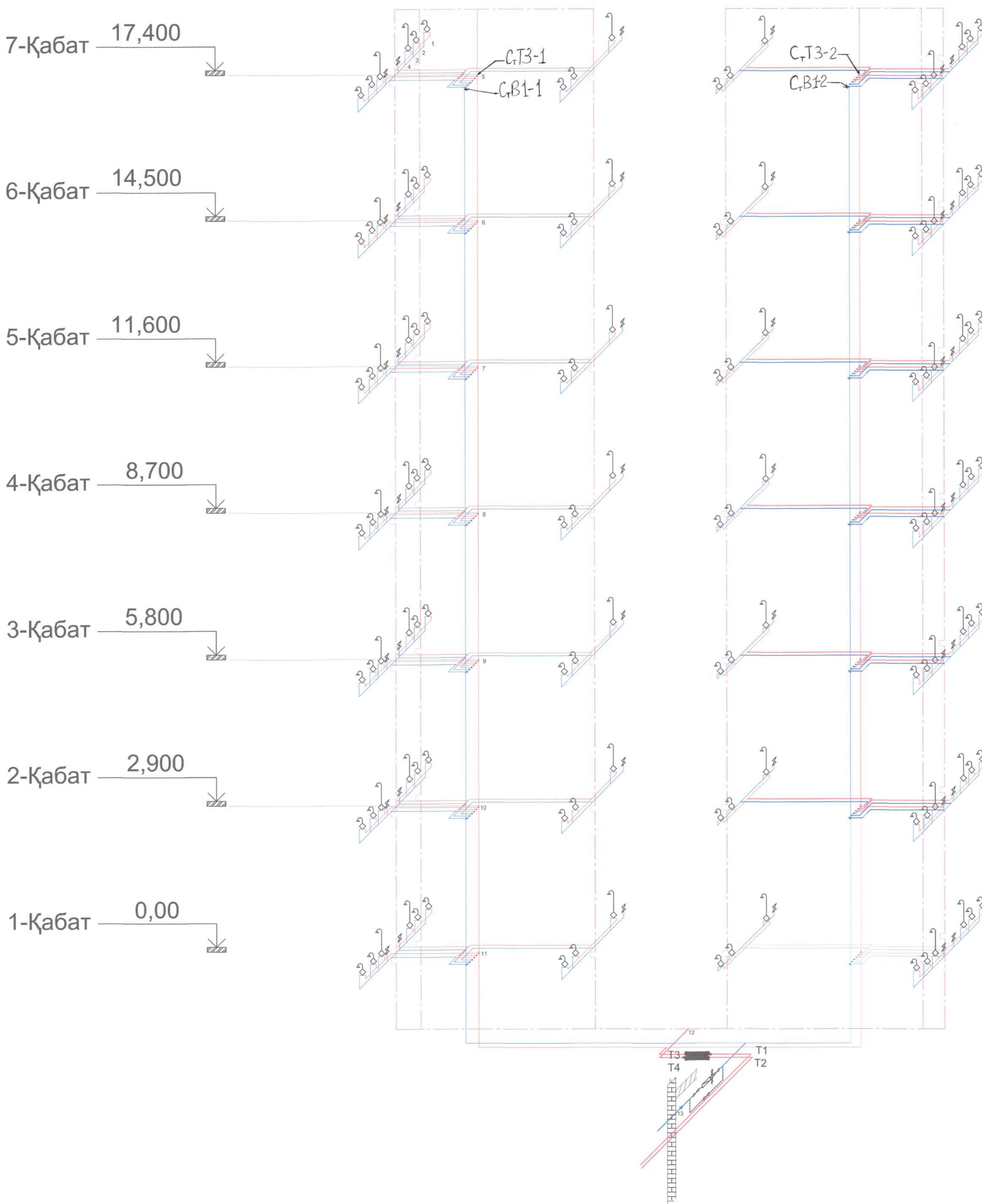
- Түйін

● салқын су құбыры

● ыстық су құбыры

ҚазҰТЗУ.5В075200.36-03.2022.ДЖ					
Атырау қаласындағы 7 қабатты тұргын үйдің су және көріз жүйелерін жобалау					
№	Код №	Бет	Док. №	Солын	Күні
1	2	3	4	5	6
Кафедра мет.	Алімова К.К.	Хойшис А.Н.	Абайханов У.Б.	Кенесши	Хойшис А.Н.
Нормбасыл.	13.05	13.05	13.05	13.05	13.05
Жетекші					
Орнандаган	Тохан А.Е.				
Негізгі бөлім					
O	2				
Стадия					
Бет					
Беттер					
С ж/е Қ институты					
ИЖ ж/е Ж кафедрасы					
ИЖЖ-18-1К					
Жертөле жоспары					
М 1:100					

Салқын және ыстық су жүйесінің аксонометриялық сұлбасы

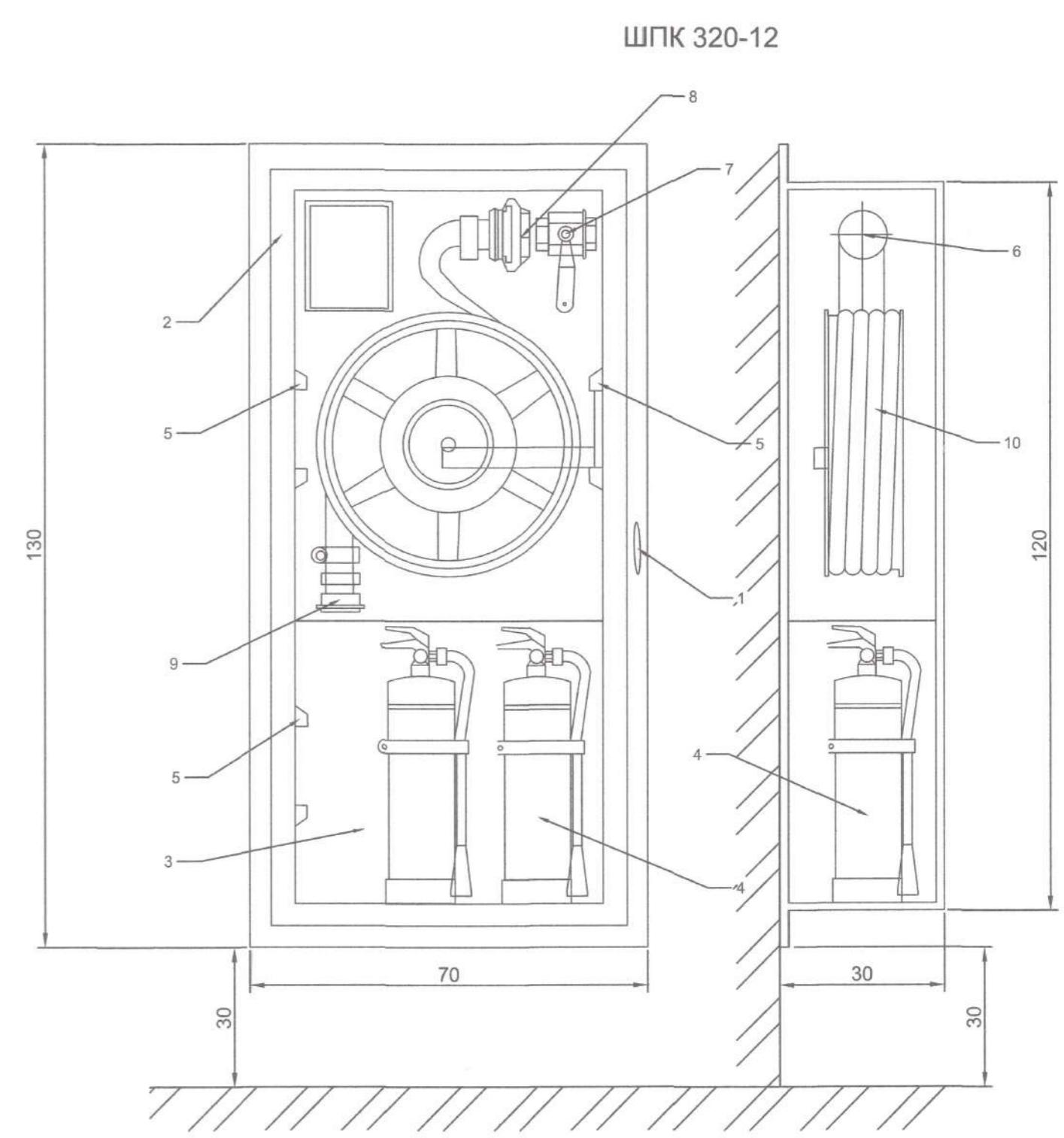
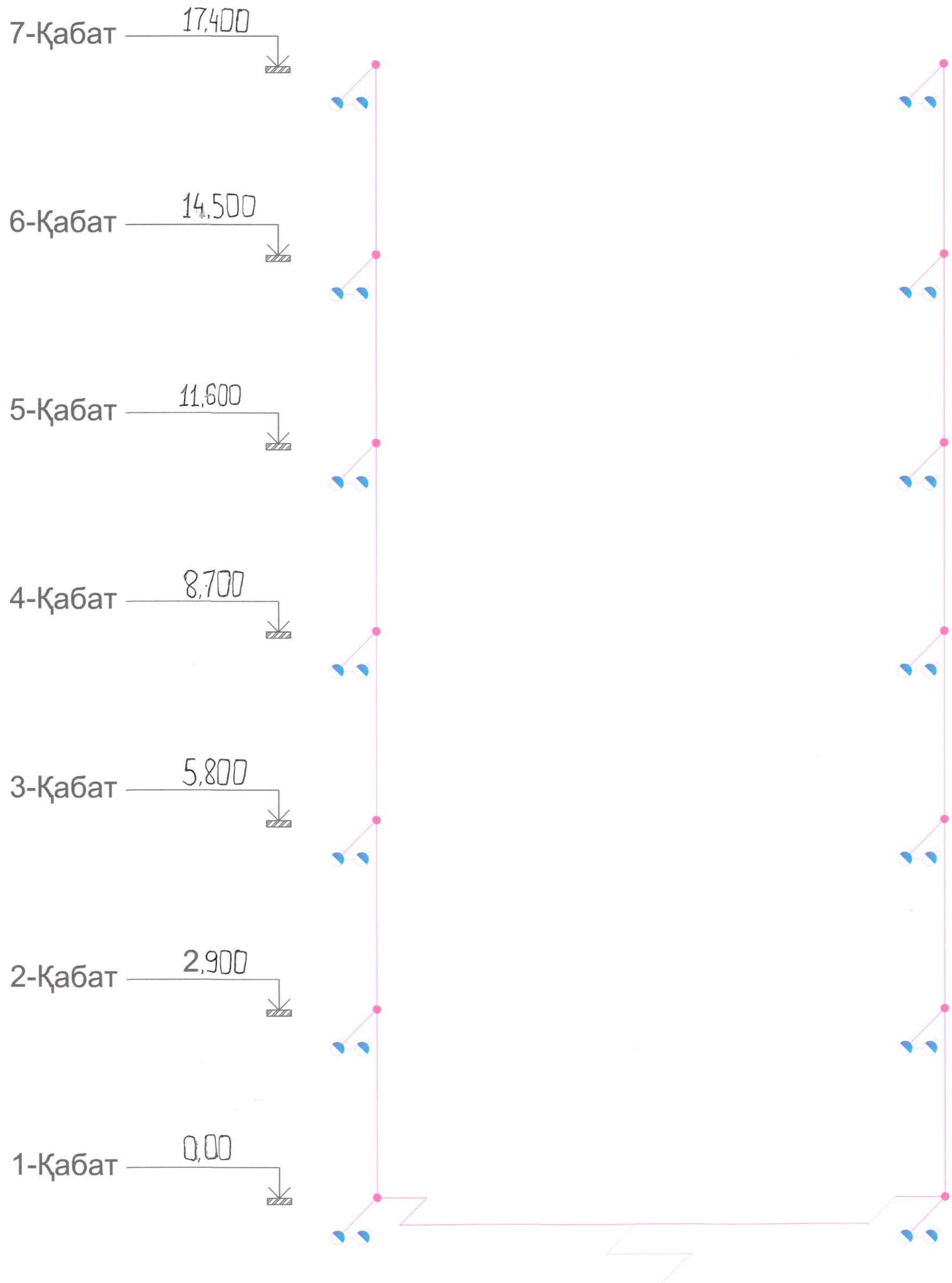

Шартты белгілер

- сұлға кептіргіш
- қабырға
- пластиналы су жылдытқыш
- T1 - бас магистралдан келетін салқын су
- T2 - бас магистралға қайтатын ыстық су
- су өлшегіш түйін
- өрт сөндіргіш құралы
- T3 - қайтатын ыстық су
- T4 - бас магистралдан келетін салқын су
- душ торы бар ванна
- асхана қол жуғышы
- дәретхана
- қол жуғыш

КазҰТЗУ.5В075200.36-03.2022.ДЖ				
Атырау каласындағы 7 қабатты тұрғын үйдің су және көз жүйелерін жобалау				
олш. код №	бет	док. №	журн.	күні
Кафедра мен. Нормбұлақ Хойшев А.Н.	Алимова К.К. 13.05			
Жетекші Кенессі Ормандаган	Аблакерова У.Д. 13.05			
	Хойшев А.Н. 13.05			
	Тохан А.Е. 13.05			
Негізгі болім				
Стадия О 3				
С ж/к институты ИЖ ж/к кадедрасы ИЖЖ-18-1К				

Өрт сөндіру құрылғысының аксонометриялық сұлбасы

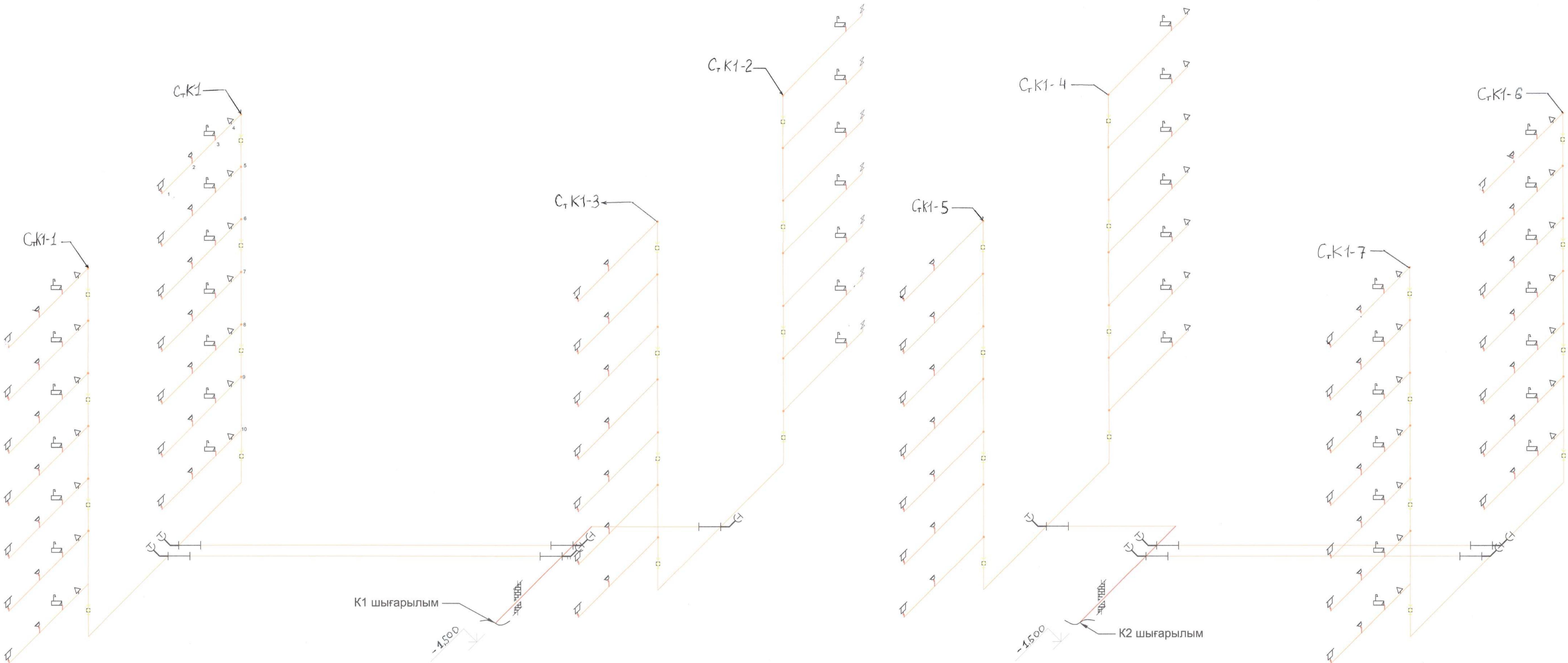
Әрт кран үяшығының спецификациясы

№	Аталуы	Саны	Ескерту
1	Кілт үшін тесік	1	
2	Өрт сөндіру шкафы	1	
3	Өрт сөндіргіштерге арналған орын	1	
4	Өрт сөндіргіш құралы	2	
5	Жақша	2	
6	Су құбыры үшін тесілген тесік	1	
7	Қысымды өрт клапаны	1	
8	Жендік жалғағыш	1	
9	Қол өрт клапаны	1	
10	Арынды өрт жеңі	1	

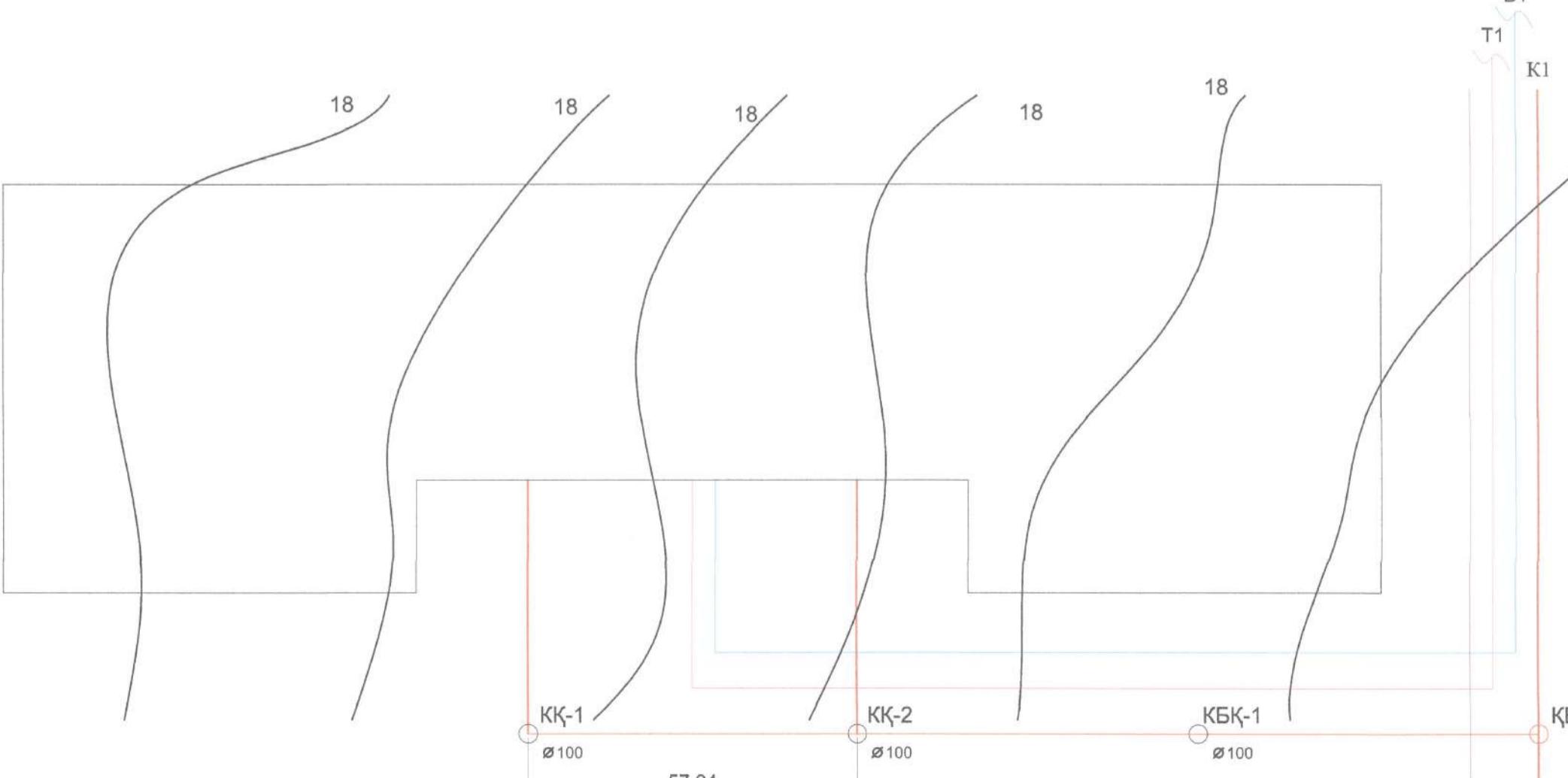
Техника- қауіпсіздік ережесі

Құрылым материалдарының, конструкциялардың, үй-жайлардың, ғимараттардың, ғимараттардың элементтері мен бөліктерінің өрт — техникалық сыныптамасы өрттің қауіпті факторларының туындауына және оның дамуына ықпал ететін қасиеттері бойынша — өрт қауіптілігіне және өрттің әсеріне қарсы тұру қасиеті және оның қауіпті факторларының таралуы бойынша-отқа төзімділікке негізделеді. Өрт-техникалық сыныптама конструкцияларды, үй-жайларды, ғимараттарды, ғимараттардың элементтері мен бөліктерін олардың отқа төзімділігіне және өрт қауіптілігіне қарай өртке қарсы қорғау бойынша қажетті талаптарды белгілеуге арналады

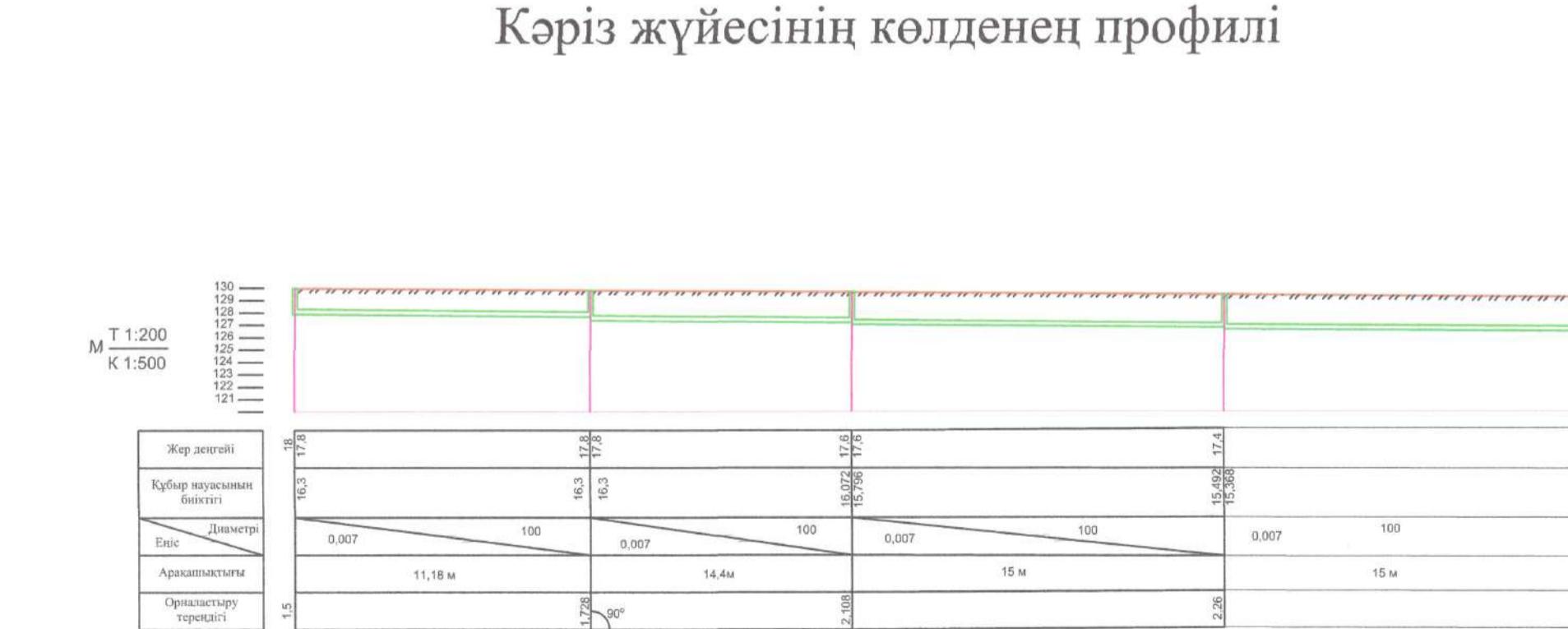
Көріз жүйесінің аксонометриялық сұлбасы

Бас жоспар

Көріз жүйесінің көлденен профилі

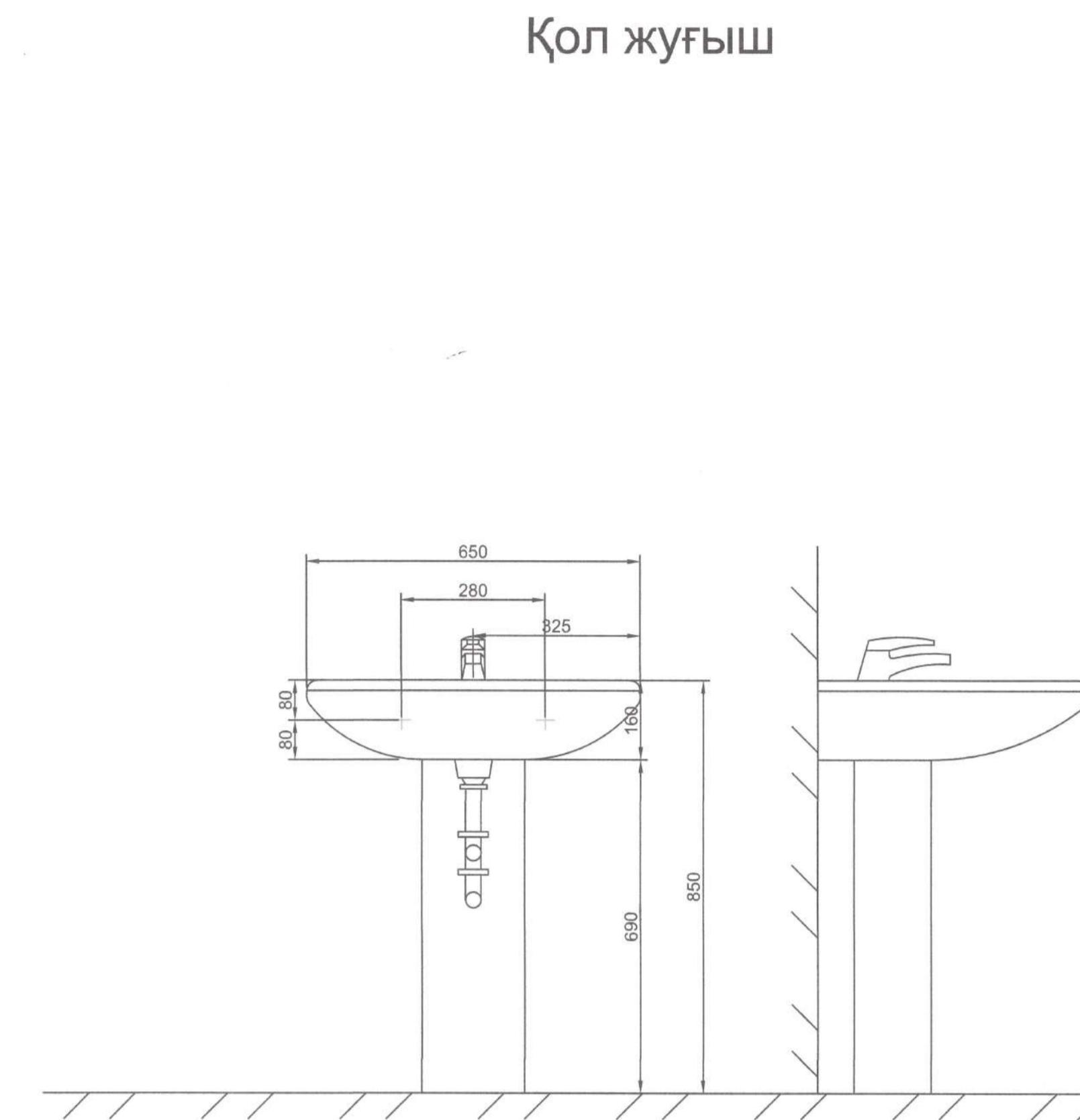
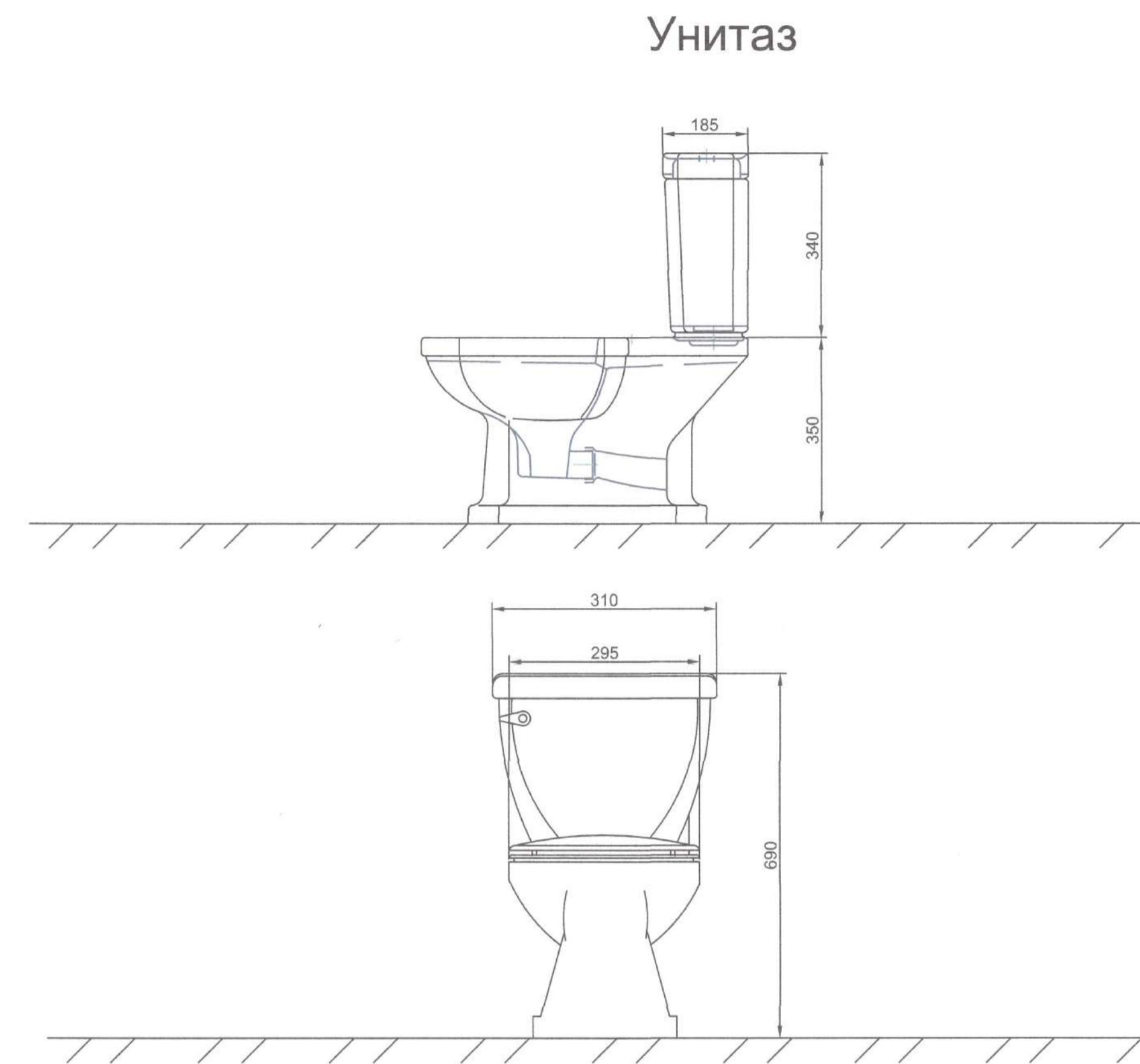
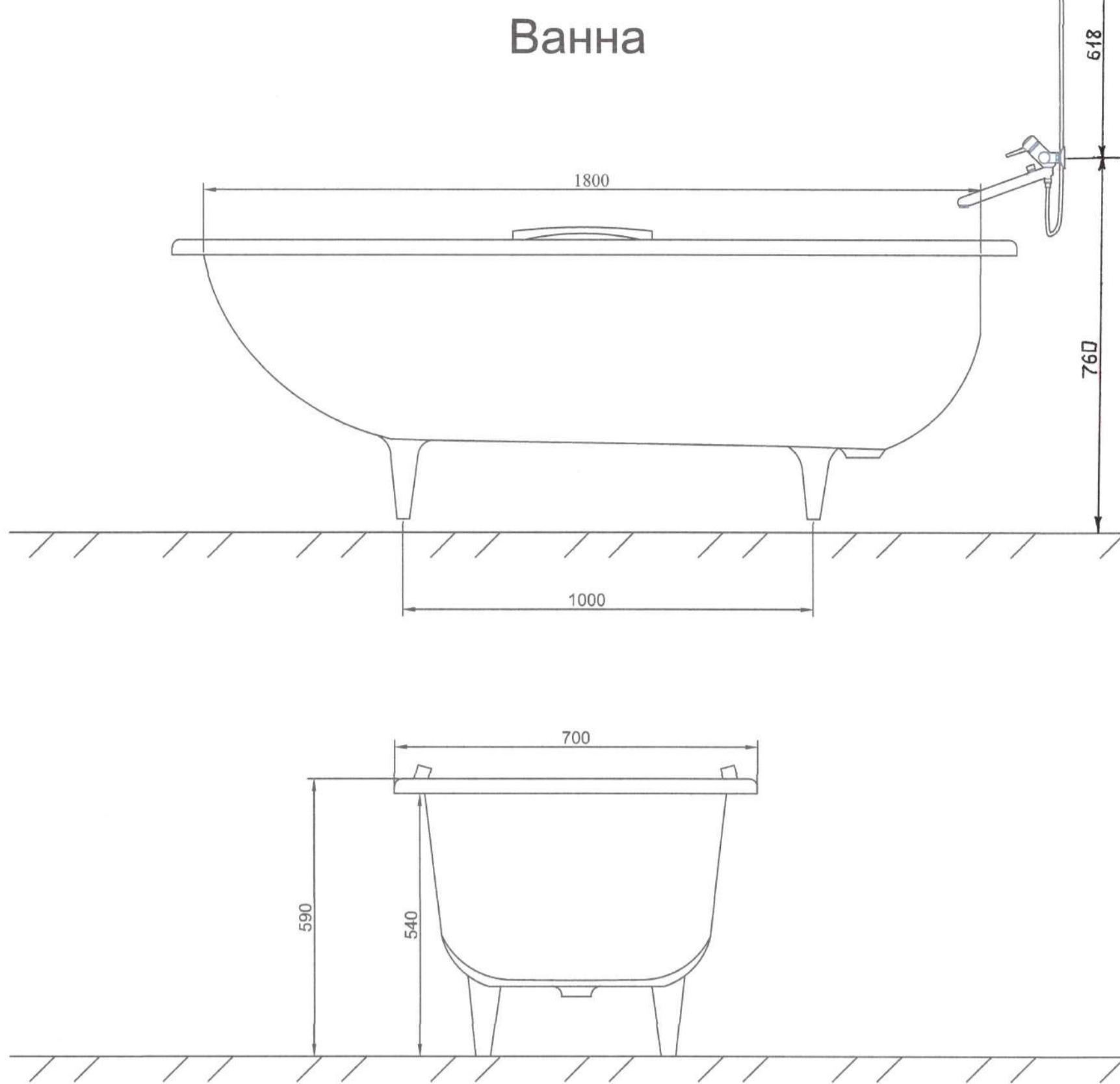

Шартты белгілер

KK-1 - бірінші канализация құдығы	▽ - дәретхана
KK-2 - екінші канализация құдығы	▽ - қол жуғыш
KKB-1 - бірінші канализациялық бақылау	▲ - тазартқыш
кудығы	◆ - ревизия
KKB-2 - екінші канализациялық бақылау құдығы	
КБК - қалалық бақылау құдығы	
□ - душ торы бар ванна	
□ - асхана қол жуғышы	

КазҰТЗУ.5B075200.36-03.2022.ДЖ			
Атырау каласындағы 7 қабатты тұрғын үйдің су жөне көріз жүйелерін жобалау			
олп. код №	бет	док. №	тапш.
Кафедра мен.	Алимова К.К.	11.05.2025	
Нормбаск.	Хойинов А.Н.	13.05	
Жетекші	Абдишеров У.В.	13.05	
Кенесі	Хойинов А.Н.	13.05	
Орындаған	Тохан А.Е.	13.05	
Негізгі болім		Стадия	Бет
O	5		Беттер
Көріз жүйесінің аксонометриялық сұлбасы			
С ж/с К институты ИЖ ж/с Ж кафедрасы М 1:50			

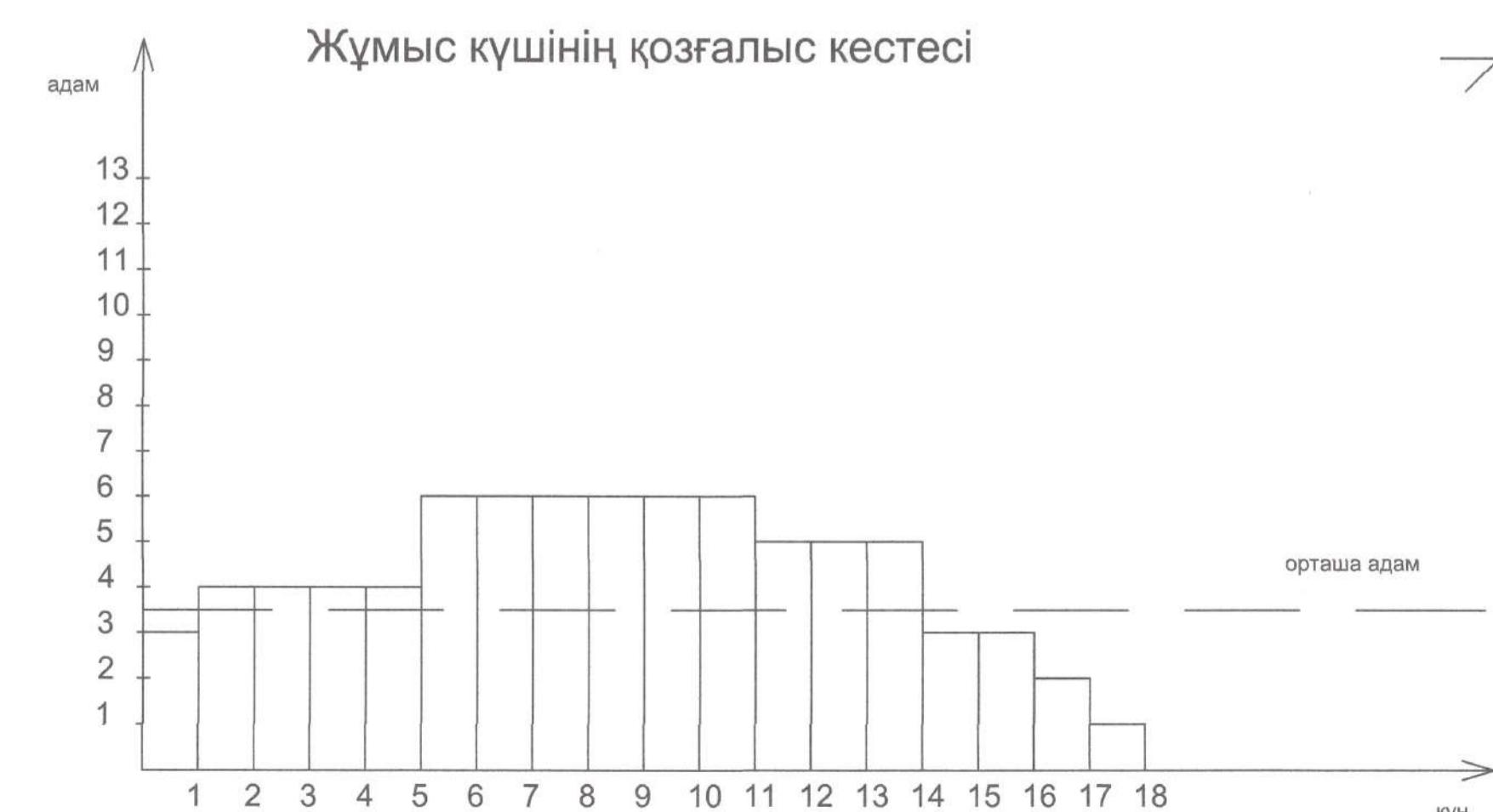
Технологиялық карта

Жұмыс жүргізудің күнтізбелік кестесі

Жұмыс түрі	Өлшем бірлік	Саны	Еңбек сый.ад. сағ.	Жұмыс үзақтылығы	Ауысым саны	Жалпы жум. саны	Бригада күрамы	Күнтізбелік кестесі																		
								1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	
								1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	
Күбыр участкерлерін өлшеу және жинақтау жұмысының нобайларын құрастыру	100 м	6,5	0,95	1	1	3	жинақтаушы 6р-2; 4р-2;	3																		
Полипропиленді алюминийенгізілген құбырлардың қосылуы	к.м	650	12,7	4	2	4	жинақтаушы 4р-4; 3р-4;		4																	
Фасондық бөліктің қосылуы	дана	1262	68,8	6	2	6	жинақтаушы 4р-3; 3р-3;																			
Ұсырма қондырылуы	дана	4	0,9	1	1	2	жинақтаушы 4р-1; 3р-1;																			
Аспаптардың қондырылуы	дана	360	8,35	3	2	5	жинақтаушы 4р-1; 3р-1;																			
Жылуалмастырыштың қондырылуы	дана	1	0,9	1	1	3	жинақтаушы 6р-1; 5р-1;																			
Құбырларды оқшаулау	к.м	65	3,41	1	2	3	оқшаулаушы 4р-3; 2р-3;																			
Жылдыту жүйесінің құбырларын сынау	100 м	6,5	0,95	1	1	1	жинақтаушы 6р-2; 5р-2; 4р-2;																			

Жұмыс күшінің қозғалыс кестесі

$$K = \frac{m_{\max}}{m_{\text{opt}}}$$

$$K = \frac{6}{5,4} = 1,11$$

$$m_{\text{opt}} = \frac{96,96}{18} = 5,4$$

$$K \leq 1,5$$

КазУТЗУ.5В075200.36-03.2022.ДЖ

Атырау каласындағы 7 қабатты тұрғын үйдің су және көрінісінің жобалай

олш.	кол №	бет	док. №	жоды	үни
Кафедра мен.	Хойшын А.Н.	131			
Нормбасыл.					
Жетекші	Абдикарова У.Б.	1305			
Кенессі	Хойшын А.Н.	1305			
Орындалған	Тохан А.Е.	1305			

Негізгі бөлім

Стадия бет Беттер

О 6

С ж/е Қинституты ИЖК ж/е Ж кафедрасы ИЖЖК-18-1К